

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA BUDŽETA
KANTONA SARAJEVO
ZA 2012. GODINU**

Broj: 04-01/12

Sarajevo, novembar 2013. godinu

**PREDSJEDAVAJUĆEM SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO
PREMIJERU VLADE KANTONA SARAJEVO
MINISTRU FINANSIJA KANTONA SARAJEVO
NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE**

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju **Konsolidovanih finansijskih izvještaja Kantona Sarajevo za 2012. godinu** (bilansa stanja na dan 31. decembar 2012. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Kantona Sarajevo odgovorno je za izradu i fer prezentaciju Konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Kantona Sarajevo sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o Konsolidovanim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH" broj 22/06), Okviru međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija – ISSAI, Okvir u BiH ("Službeni glasnik BiH" broj: 38/11 i "Službene novine FBiH" broj: 30/11) i kodeksom profesionalne etike revizora. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnov za izražavanje mišljenja:

1. **Planiranje javne potrošnje u iznosu od 758.750.000 KM nije bilo zasnovano na ostvarivim prihodima, primicima i finansiranju, a tokom godine izvršenje budžeta nije praćeno shodno Zakonu o budžetima u FBiH, (uravnoteženje ostvarenih prihoda i rashoda) što je imalo za posljedicu tekući deficit od 67.457.704 KM i akumulirani deficit u iznosu od 84.420.763 KM (tačke: 4.3 i 4.3.1 Izvještaja);**
2. **Budžetski korisnici na pojedinim pozicijama stvorili su obaveze iznad odobrenih sredstava u Budžetu, odnosno prekoračenje od 33.263.225 KM (sudska izvršenja po osnovu tužbi zaposlenika 14.241.811 KM, razlika plaće za 2012. godinu 13.891.350 KM i ostale više stvorene obaveze 5.130.064 KM), čime je postupljeno suprotno članu 4. Zakona o budžetima u FBiH i Zakonu o izvršavanju budžeta Kantona. Prekoračenje potrošnje je priznato u**

finansijskim izvještajima na osnovu odluke Vlade bez prethodne saglasnosti Skupštine (tačke: 4.3.1., 4.5.1., 4.5.2. i 4.5.3 Izvještaja);

3. Objavljeni akumulirani deficit u finansijskom izvještaju „Bilans stanja“ u iznosu od 98.124.561 KM nije tačno objavljen, jer isti nije popunjen preuzimanjem salda iz Glavne knjige prema kojoj je iskazan 84.420.763 KM, čime nije postupljeno shodno Pravilniku o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (tačka:4.7 Izvještaja);
4. Ministarstvo saobraćaja nije vršilo redovnu mjesečnu kontrolu prenosa sredstava od strane KJKP „RAD“ nad naplaćenim приходima od parkirališta kako je propisano Uredbom o organizaciji i načinu naplate parkiranja i Upustvom o načinu uplate i trošenja naknada za korištenje javnih parkirališta i premještanja i čuvanja nepropisno parkiranih i zaustavljenih vozila u Kantonu. Posljedica navedenog je da je prihod od parkirališta za 2012. godinu manji za 587.544 KM (tačka: 4.4 Izvještaja);
5. Ministarstvo privrede nije vršilo obračun i fakturisanje koncesione naknade, a niti su poštivani računovodstveni propisi u dijelu usaglašavanja i evidentiranja potraživanja od koncesionara u skladu sa zaključenim ugovorima o koncesijama, što je imalo za posljedicu da su potraživanja podcijenjena za 595.230 KM (tačka: 4.4 Izvještaja);
6. Ne možemo potvrditi pravilnost visine planiranih i doznačenih sredstava za subvencije javnim komunalnim preduzećima, jer nije utvrđena pojedinačna obaveza Kantona za pokriće razlike niže utvrđene cijene u odnosu na stvarnu (tačka:4.5.3.1 Izvještaja);
7. Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja i stalnih sredstava (zgrade i stanovi) kako bi se dokazalo da se radi o imovini Kantona (tačka 4.8.2.1. i 4.8.3 Izvještaja);
8. Namjenska sredstva u iznosu od 13.421.343 KM (naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, šume, okoliš, vode, parkirališta i dio vlastitih prihoda) trošena su u druge namjene i na datum bilansa nisu bila raspoloživa na računima (tačka: 4.8.1 Izvještaja);
9. Ministarstvo saobraćaja nije provelo proceduru izbora najpovoljnijeg izvođača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, za projekat sanacije tramvajske pruge realizovane vrijednosti 7.120.099 KM (tačka: 4.6. Izvještaja).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijske izvještaje imaju i mogu imati stavke navedene u prethodnim tačkama finansijski izvještaj Budžeta Kantona Sarajevo ne prikazuje istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, odnosno Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Kantona Sarajevo u toku 2012. godine nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez daljnje kvalifikacije, skrećemo pažnju na slijedeće:

- Visokoškolske ustanove nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH, te Kanton nema nadzor i kontrolu nad trošenjem javnih sredstava i prihoda koje iste ostvare iz vlastite djelatnosti (tačka 4.5.3 Izvještaja);
- Pokrenute su tužbe protiv Kantona po osnovu radno - pravnih odnosa uposlenih koji se finansiraju iz Budžeta Kantona sa vrijednošću spora 47.660.448 KM bez kamata i troškova spora, od čega su tužbe u 2012. godini 29.631.203 KM (tačka 4.9 Izvještaja).

Sarajevo, 26.07.2013. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME DATIH PREPORUKA	1
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja.....	3
4.2	Sistem internih kontrola	4
4.3	Budžet Kantona Sarajevo za 2012. godinu	5
4.3.1	Izvršenje budžeta za 2012. godinu	6
4.3.2	Finansijsko izvještavanje.....	7
4.4	Prihodi, primici i finansiranje	8
4.5	Rashodi i izdaci	10
4.5.1	Plaće, naknade i doprinosi	11
4.5.2	Izdaci za materijal i usluge	13
4.5.3	Tekući transferi	15
4.5.3.1	Subvencije javnim preduzećima	17
4.5.4	Kapitalni transferi	18
4.6	Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama BiH.....	19
4.7	Finansijski rezultat.....	20
4.8	Godišnji popis na dan 31.12.2012. godine.....	21
4.8.1	Novčana sredstva.....	22
4.8.2	Stalna sredstva i dugoročni plasmani.....	23
4.8.2.1	Stalna sredstva	23
4.8.2.2	Dugoročni plasmani	24
4.8.3	Kratkoročna potraživanja	25
4.8.4	Kratkoročne obaveze i kratkoročna razgraničenja	26
4.8.5	Dugoročne obaveze	27
4.9	Sudski sporovi	28
4.10	Ostali nalazi	28
4.11	Vanbilansna evidencija	29
5.	KOMENTAR	29

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA KANTONA SARAJEVO ZA 2012. GODINU

1. UVOD

Kanton Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Kantona. Kanton svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade. Ustavom Kantona uređena je struktura i nadležnost kantonalne vlasti, koja se obavlja putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

Zakonodavno tijelo Kantona je Skupština, a Vlada Kantona je organ izvršne vlasti koju čine Premijer i dvanaest ministara. Nadležnosti i djelokrug Vlade i ovlasti službi koje vrše poslove za njene potrebe uređene su Zakonom o Vladi Kantona Sarajevo.

Zakonom o organizaciji uprave Kantona osnovani su kantonalni organi uprave i upravne organizacije, utvrđen je njihov djelokrug i uređena druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje. U Kantonu egzistira dvanaest ministarstava, dvije samostalne kantonalne uprave (uprava za inspekcijske poslove i uprava civilne zaštite) i pet samostalnih kantonalnih upravnih organizacija (tri Zavoda, jedna direkcija i Profesionalna vatrogasna brigada).

Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava, ustanova i direkcije rukovode direktori. Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova i za rad općinskih službi za upravu kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i propisa utvrđuju se Budžetom Kantona.

Na dan 31.12.2012. godine prosječan broj uposlenih na osnovu radnih sati je 11.093 dok je Budžetom planirano finansiranje 11.079 uposlenika. Na osnovu obračuna plaća za decembar 2012. godine broj uposlenih iznosio je 11.005, a struktura je slijedeća: ustanove predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja 6.198, MUP 1.870, pravosudne institucije 781, ustanove kulture 569, ustanove socijale 434 i ostala tijela i uprave 1.153.

Obzirom da visokoškolske ustanove nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja te se finansiranje istih za plaće i naknade uposlenih vrši putem transfera, isto utiče na činjenicu da je stvarni broj uposlenih na nivou Kantona znatno veći.

Sjedište Vlade Kantona Sarajevo je u Sarajevu, ulica Džemaludina Reisa Čauševića broj 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su Konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta Kantona Sarajevo za 2012. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2012. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika kantonalnog budžeta, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima izrazimo mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom Budžeta Kantona Sarajevo za 2012. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- ***Potreban je odgovorniji angažman rukovodnih struktura na usaglašavanju poslovanja sa zakonskim propisima i poštivanju istih, radi funkcionisanja sistema internih kontrola;***

- *Planiranje budžetskih sredstava vršiti na osnovu ostvarivih prihoda, a u slučaju smanjenja prihoda i primitaka blagovremeno poduzeti privremene mjere radi uravnoteženja budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;*
- *U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH preuzimati obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta;*
- *Budžetski korisnici trebaju sačinjavati i dostavljati periodične obrasce u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, te uskladiti izvještavanje planiranog budžeta u skladu sa Pravilnikom;*
- *Potrebno je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH donijeti kantonalni propis o pripadnosti javnih prihoda koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave;*
- *Ministarstvo saobraćaja treba da vrši kontrolu svojih prihoda od parkirališta u skladu sa Upustom o načinu uplate i trošenja naknada za korištenje javnih parkirališta i premještanja i čuvanja nepropisno parkiranih i zaustavljenih vozila u Kantonu;*
- *Ministarstvo saobraćaja treba da predloži realan i provodiv plan trošenja namjenskih sredstava prikupljenih od naknada za korištenje javnih parkirališta;*
- *Izvršiti usaglašavanje svih potraživanja sa koncesionarima, kao i knjigovodstveno evidentiranje istih i poduzeti zakonom sve propisane mjere kako bi se ista naplatila i zaštitila javna dobra;*
- *Preispitati opravdanost isplate naknade za prekovremeni rad i istu vršiti na osnovu relevantne dokumentacije;*
- *Provesti kontrolu i uskladiti isplatu naknade troškova prevoza na posao i sa posla sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće;*
- *Potrebno je da Ministarstvo kulture i sporta u saradnji sa ustanovama kulture urede pravila za angažovanje lica i utvrđivanje naknade za obavljanje specifičnih poslova iz oblasti kulture;*
- *Angažovanje spoljnih saradnika po ugovorima o djelu vršiti za poslove koji nisu predviđeni kao redovni poslovi pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji;*
- *Trošenje javnog novca treba biti uređeno jasno i u skladu sa ovlaštenjima što je odgovornost rukovodnih struktura;*
- *Potrebno je doraditi postojeće i donijeti nedostajuće akte kojima se reguliše korištenje sredstava za reprezentaciju, kao što je potrebno poštivati zakonske propise vezano za obaveznost postojanja fiskalnih računa uz dostavljene fakture za plaćanje;*
- *Potrebno je da Vlada na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih utvrdi kriterije za finansiranje visokoškolskih ustanova u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju;*
- *Potrebno je da se osigura izvještavanje o utrošku javnog novca doznačenog agenciji „SERDA“;*
- *Ministarstvo privrede treba da blagovremeno predloži a Vlada usvoji Odluku o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, uslovima za investiranje i rokovima podnošenja u skladu sa Zakonom o novčanim podsticajima;*
- *Transfere za subvencioniranje javnih komunalnih preduzeća usaglasiti sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, a poslovne događaje evidentirati u skladu sa računovodstvenim propisima;*
- *Potrebno je da Vlada donese Procjenu ugroženosti od požara na području Kantona, nakon čega Uprava za civilnu zaštitu treba da izradi Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Plan zaštite od požara;*
- *Ugovorni organ odgovoran je i dužan poštivati postupke izbora najpovoljnijeg ponuđača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH;*
- *Uskladiti izvještavanje o finansijskom rezultatu u Bilansu stanja prema stvarnim podacima iz Glavne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima kako bi početna stanja odgovarala stvarnim događajima;*
- *Svi budžetski korisnici obavezni su popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje imovine Kantona i isto uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH i internim aktima;*
- *Vlada Kantona treba da sagleda mogućnost uključivanja posebnih računa u sistem JRT-a Kantona u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH;*

- *Svi budžetski korisnici koji iskazuju stanove u svojim knjigama dužni su izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i radi realnog iskazivanja imovine kojom raspolaže Kanton u skladu sa propisim za privatizirane stanove pokrenuti postupak isknjižavanje iz knjigovodstvenih evidencija;*
- *Potrebno je da JU BKC u saradnji sa nadležnim budžetskim korisnicima utvrdi stvarno vlasništvo nad stanovima, odnosno nad preuzetom imovinom, kao i da u slučaju utvrđivanja vlasništva izvrši procjenjivanje bilasnih pozicija u skladu sa računovodstvenim propisima;*
- *Potrebno je vršiti procjenu potraživanja te u skladu sa propisima i dokumentovanoj procjeni vršiti ispravke sa ciljem realnog iskazivanja potraživanja u finansijskim izvještajima;*
- *Kratkoročna potraživanja realno i tačno iskazivati u skladu sa računovodstvenim propisima, poduzimati mjere za naplatu istih, te vršiti procjenu vrijednosti pojedinačnih pozicija bilansa;*
- *Potrebno je da budžetski korisnici u čijoj nadležnosti je realizacija kapitalnih projekata iz odobrenih kreditnih sredstava dosljedno i u potpunosti postupaju u skladu sa Zaključkom Vlade.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Revizija finansijskih izvještaja Kantona je vršena kontinuirano od 2002. do 2011 godine. U svim sačinjenim izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja dato je uslovno mišljenje, s izuzetkom Izvještaja o izvršenoj reviziji za 2008., 2009., 2010. i 2011 godinu kada je dato negativno mišljenje. Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2012. godinu provjerili smo da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, te ističemo da:

Nije postupljeno po slijedećim preporukama koje se odnose na:

- **Uspostavljanje interne revizije u Skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika; Planiranje budžetskih sredstava na osnovu relevantne dokumentacije, te pri planiranju i izradi Budžeta dosljedno poštivanje odredbi Zakona o budžetima u FBiH u dijelu zakonskih rokova i sačinjavanju detaljnih tekstualnih obrazloženja; Preuzimanje obaveza na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta; Donošenje kantonalnog propisa o pripadnosti javnih prihoda koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH; Predlaganje realnog i provodivog plana trošenja namjenskih sredstava prikupljenih od naknada za korištenje javnih parkirališta, te osiguranje efikasnog namjenskog trošenja od strane Ministarstva saobraćaja; Predlaganje Vladi od strane Ministarstva privrede provedbenog propisa kojim će se detaljnije propisati način provođenja člana 15. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona; Provođenje kontrole i usklađivanje isplata naknada troškova prevoza na posao i sa posla sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće; Donošenje pravila za angažovanje lica i utvrđivanje visine naknade za obavljanje specifičnih poslova iz oblasti kulture od strane Ministarstva kulture i sporta u saradnji sa ustanovama kulture; Zaključivanje ugovora o djelu samo za obavljanje poslova koji nisu propisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta; Utvrđivanje kriterija od strane Vlade na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih za finansiranje visokoškolskih ustanova u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju; određivanje nadležnih institucija Kantona u vezi sufinansiranja rada Akademije nauke i umjetnosti obzirom da Kanton nije osnivač a niti suosnivač iste; Utvrđivanje i razrada kriterija od strane Ministarstva kulture i sporta prilikom planiranja sredstava i raspodjele sredstava iz oblasti kulture i sporta i osiguranje suštinskog nadzora nad utroškom javnih sredstava; Usaglašavanje transfera za subvencioniranje javnih komunalnih preduzeća u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima; Izrađivanje od strane Uprave za civilnu zaštitu Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Plana zaštite od požara u skladu sa usvojenim Programom rada; Provođenje procedura nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH; Sagledavanje mogućnosti uključivanja posebnih računa u sistem JRT-a Kantona od strane Vlade Kantona u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH; Vršenje popisa stalnih sredstava u skladu**

sa pravilima i podacima koji pružaju cjelovitu informaciju o uloženom javnom novcu kako bi rukovodne strukture imale mogućnosti donositi potrebne odluke i efikasno upravljati imovinom.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno, a odnose se na:

- Preispitivanje opravdanosti isplate naknade za prekovremeni rad i isplatu iste na osnovu relevantne dokumentacije; Pojačanu kontrolu prilikom odobravanja troškova za službena putovanja, a obračun i isplata putnih troškova vršena je u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja; Osiguranje nadzora nad utroškom budžetskih sredstava doznačenih agenciji „SERDA“; Usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim od strane pojedinih budžetskih korisnika koji iskazuju stanove u svojim knjigama i radi realnog iskazivanja imovine za privatizirane stanove pokretanje postupka isknjižavanja iz knjigovodstvenih evidencija; Nastavak aktivnosti vezano za procjenu potraživanja te u skladu sa propisima i dokumentovanoj procjeni iznosa vršenje ispravke sa ciljem realnog iskazivanja potraživanja u finansijskim izvještajima;

Preporuke po kojima je u cijelosti postupljeno, a odnose se na:

- Priznavanje rashoda i izdataka prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno kad je obaveza za plaćanje i nastala; Isplate dnevnica i troškova nastalih po osnovu angažovanja gostujućih umjetnika u skladu sa zakonskim propisima; Vanbilansno evidentiranje obaveza za povučena sredstva a dospjele obaveze za plaćanje po amortizacionom planu otplate bilansno uz istovremeno evidentiranje potraživanja od krajnjih korisnika; Donošenje Izmjena i dopuna Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i Trezor Kantona i propisivanje knjigovodstvenog evidentiranja ino-kredita prenesenih podugovorima na krajnje korisnike u skladu sa računovodstvenim propisima.

4.2 Sistem internih kontrola

Revizijom smo izvršili ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na Vladi Kantona i rukovodiocima budžetskih korisnika, a osnov funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja i kontrolnih aktivnosti. Svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Takođe, isti su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sistema upravne i računovodstvene kontrole nad odobrenim finansijskim planovima, naplatama prihoda i primitaka i budžetskim izdacima i isplatama.

Nije usvojen kantonalni zakon o plaćama za policijske službenike, iako je propisana obaveza kantona Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 45/10).

Od strane nadležnih institucija nisu poduzete aktivnosti na usaglašavanju sa Zakonom o cestama FBiH kojim je između ostalog definisano i formiranje/osnivanje kantonalne ustanove za upravljanje cestama.

Zbog nedonošenja Procjene ugroženosti od požara na području Kantona od strane Vlade Uprava za civilnu zaštitu nije izradila Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća područja Kantona za petogodišnji period, a niti Plan zaštite od požara Kantona.

Još nije uspostavljena interna revizija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH koji se primjenjuje na korisnike javnih sredstava. Primjena zakona je uslovljena formiranjem CHJ-Centralne harmonizacijske jedinice i usvajanjem Pravilnika o uvjetima za obavljanje poslova interne revizije. Na nivou Federalnog ministarstva finansija formirana je CHJ, ali još nisu usvojena potrebna prateća akta koja direktno utiču na uvođenje interne revizije u kantonima u skladu sa zakonom.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija iz 2008. godine, predviđeno je obavljanje poslova interne revizije u okviru Jedinice za internu reviziju. Međutim, još uvijek nije izvršeno popunjavanje sistematizovanih radnih mjesta načelnika i dva interna revizora. U Ministarstvu je uspostavljen Sektor za inspekcijki nadzor korištenja sredstava Budžeta (budžetska inspekcija) kojem su dati u nadležnost poslovi za koje je prema Zakonu o budžetima u FBiH predviđeno da ih vrši jedinica interne revizije. U toku 2012. godine Sektor je provodio nadzor nad poslovanjem budžetskih korisnika u cilju ispravljanja uočenih nedostataka iz Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2011. godinu.

Budžetski korisnici su uz saglasnost Vlade Kantona donijeli pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji kojim su definisani organizacija, opis poslova uposlenih, sistem rada i rukovođenja u važnijim procesima rada kao i ključne interne kontrole. Kod većine budžetskih korisnika doneseni su akti propisani Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola, kojim bi se osigurali kontrolni postupci u načinu raspolaganja i trošenja javnih sredstava. Međutim, rukovodne strukture nisu u dovoljnoj mjeri posvetile pažnju u implementaciji nadzora nad planiranjem i trošenjem javnog novca.

Revizijom smo utvrdili nedovoljno funkcionisanje sistema internih kontrola prilikom planiranja, izvršavanja i izvještavanja Budžeta: nerealno planiranje potrošnje raspoloživog javnog novca; neblagovremenih pokrenutih aktivnosti na uravnoteženju rashoda i prihoda; stvaranje obaveza iznad budžetom odobrenih sredstava; nepoštivanje Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH u dijelu sačinjavanja propisanih periodičnih obrazaca od strane budžetskih korisnika i popunjavanju planiranih pozicija u finansijskom izvještaju (GIB) i ostvarenog akumuliranog deficita u Bilansu stanja; nepostojanje adekvatnih kontrolnih aktivnosti nad naplatom za korištenje parkirališta; nadzora od strane rukovodioca pri zaključivanju ugovora o djelu za poslove koji predstavljaju redovne poslove; stvaranja izdataka za reprezentaciju; neprovođenje postupaka nabavki u skladu sa propisima; Kod upotrebe službenih vozila za koje je nadležna Stručna služba za zajedničke poslove (vozila organa uprave osim MUP-a, Profesionalne vatrogasne brigade, Uprave za civilnu zaštitu i nižih potrošačkih jedinica) vodi evidencija o utrošku goriva i servisiranju vozila. Međutim, pojedinačni putni nalozi ne sadrže sve propisane elemente a najčešće nije navedena relacija na kojoj se koristi vozilo, datum, potpis osobe koja je koristila vozilo a u značajnom dijelu je navedena samo početna i krajnja kilometraža. U pojedinačnim slučajevima knjigovodstvene evidencije ne sadrže potpunu dokumentaciju prilikom evidentiranja poslovnih promjena i ne prate nastanak poslovnih događaja (evidentiranje računa za izvršene radove na avansima, evidentiranje promjena bez relevantne dokumentacije) što nije u skladu sa računovodstvenim propisima.

Potreban je odgovorniji angažman rukovodnih struktura na usaglašavanju poslovanja sa zakonskim propisima i poštivanju istih, radi funkcionisanja sistema internih kontrola.

4.3 Budžet Kantona Sarajevo za 2012. godinu

Skupština Kantona je 28.12.2011. godine usvojila Budžet u iznosu od 758.750.000 KM kao i Zakon o izvršenju Budžeta za 2012. godinu. U odnosu na usvojeni Budžet prethodne godine (716.500.000 KM) Budžet za 2012. godinu povećan je za 5,89% ili u iznosu za 42.250.000 KM.

Tokom godine Budžet je uvećan za 28.377.809 KM, od čega preneseni razgraničeni namjenski prihodi u iznosu 19.921.322 KM (odobren unos po Zaključku Vlade od 11.04.2012. godine), neplanirane donacije i transferi u iznosu 2.175.561 KM i neutrošeni dio primitaka od direktnog zaduživanja iz 2011. godine u iznosu 6.279.590 KM. Unos je izvršen prema članu 14. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona za 2012. godinu. Takođe, vršene su brojne preraspodjele unutar i između korisnika u iznosu od 17.375.377 KM.

Budžetom Kantona za 2012. godinu planirano je slijedeće:

Red. br.	Opis	Budžet za 2012. godinu	Budžet za 2012. sa unosima i preraspdjel.	Budžet za 2012. iskazan u GIB-u
1	2	3	4	
	Ukupni prihodi, primici, finansiranje i višak prim. iz pret. godina i preneseni višak nam. prihoda nad nam.rashodima (I+II+III+IV)	758.750.000	787.127.809	-
	Ukupni prihodi, primici i finansiranje (I+II+III)	758.750.000	780.848.219	780.848.219
I	Prihodi (od 1 do 3)	672.788.800	694.887.019	694.887.019
1.	Prihodi od poreza	594.193.600	594.293.600	594.117.200
2.	Neporezni prihodi	64.703.300	83.922.677	83.922.677
3.	Tekući transferi i donacije	13.891.900	16.670.742	16.670.742
4.	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	-	-	176.400
II	Primici (od 1 do 2)	24.961.200	24.961.200	24.961.200
1.	Kapitalni primici	21.700.000	21.700.000	21.700.000
2.	Primici od primljenih otpлата	3.261.200	3.261.200	3.261.200
III	Finansiranje (od 1 do 2)	61.000.000	61.000.000	61.000.000
1.	Zaduživanje od drugih nivoa vlasti iz sredstava MMF-a	35.000.000	35.000.000	35.000.000
2.	Domaći dugoročni kredit	26.000.000	26.000.000	26.000.000

	Ukupno račun finansiranja (II+III)	85.961.200	85.961.200	85.961.200
IV	Višak primitaka iz prethodnih godina i preneseni višak namjenskih prihoda nad nam. rashodima iz pred. god	-	6.279.590	-
	Preneseni višak primitaka od direktnog zaduž. iz 2011. god	-	6.279.590	-
V	Ukupni rashodi i izdaci (1 do 6)	758.750.000	787.127.809	780.848.219
1.	Tekući rashodi	612.204.100	620.629.620	620.629.620
2.	Kapitalni transferi i izdaci	93.146.000	112.718.289	112.718.289
3.	Ostale isplate (pozajmljivanje)	2.700.000	3.080.000	3.080.000
4.	Otplate primljenih kredita	15.499.900	15.499.900	15.499.900
5.	Tekuća rezerva	200.000	200.000	-
6.	Procjena viška rashoda nad prihodima iz Budžeta za 2011. god.	35.000.000	35.000.000	28.920.410

Revizijom smo utvrdili da:

- **Planiranje potrošnje raspoloživog javnog novca u revidiranoj godini nije bilo zasnovano na ostvarivim prihodima što je vidljivo iz ostvarenih prihoda i primitaka iz prethodne 2 godine (cca 650 mil. KM).** Nije uvažavana postojeća ekonomska situacija i mogućnost ostvarivanja prihoda i primitaka u planiranim iznosima. Nacrt Budžeta Ministarstvo finansija je utvrdilo u iznosu od 641.668.300 KM što je približno ostvarivim prihodima i primicima. Predloženi Budžet Vlade prema Skupštini je iznosio 758.750.000 KM, koliko je i usvojen. Prema usvojenom Budžetu planirani su prihodi 672.788.800 KM, primici od prodaje imovine i primljenih otpata 24.961.200 KM i kreditno zaduženje 61.000.000 KM, čime je uravnotežen Budžet. Međutim, podaci i informacije kojim se raspolagalo prilikom donošenja Budžeta su ukazivali na smanjenje ukupnih izvora finansiranja. Prema informaciji Federalnog ministarstva finansija smanjenje projiciranih prihoda od indirektnih poreza je iznosilo za 12,7 miliona KM za 2012. godinu. Takođe, kreditno zaduženje iz sredstava MMF-a od 35.000.000 KM nije realno planirano, jer nisu postojale pouzdane informacije za ostvarenje istih, a isto zaduženje nije planirano u Dokumentu okvirnog budžeta za 2012. – 2014. godine. Planiranje nerealnih izvora finansiranja ostavlja mogućnost odobravanja veće potrošnje u odnosu na ostvarive prihode.
- **Neblagovremeno pokrenute aktivnosti na uravnoteženju rashoda i prihoda u tekućoj godini, što je zakonska obaveza,** iako su tokom godine postojali pouzdani podaci o smanjenju prihoda u odnosu na planirane. Ministarstvo finansija je 30.08.2012. godine dostavilo Vladi informaciju o neophodnosti izmjena i dopuna tekućeg budžeta, jer se prihodi nisu ostvarivali kako je planirano. U informaciji je navedeno da je Federalno ministarstvo finansija dostavilo 31.05.2012. godine revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza kantona i općina kantona za 2012. godinu, te su iste trebale biti osnov za izradu Izmjena i dopuna budžeta za 2012. godinu. Prema kojim je pad prihoda od indirektnih poreza za Kanton manji za 36,33 miliona KM. Osim pada prihoda, planiran je pad i primitaka od zaduživanja od MMF-a 35 mil. KM, te od prodaje zgrada i stambenih objekata i dr. 18,8 mil. KM. Ukupno smanjenje prihoda i primitaka iznosilo je 90.130.000 KM. Međutim, iako je Vlada imala saznanje o potrebi uravnoteženja Budžeta, nije donijela privremene mjere, kako je propisano članom 22. Zakona o budžetima u FBiH. Budući da je Vlada tek 06.12.2012. godine donijela Odluku o privremenom obustavljanju izvršavanju pojedinih rashoda i izdataka u budžetu, kada nije bilo dovoljno vremena (45 dana) da se Budžet uravnoteži, odnosno donesu Izmjene i dopune budžeta za 2012. godinu.
- **Nepoštivanje rokova za izradu i donošenja Budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.** Prilikom izrade i donošenja budžeta pojedini budžetski korisnici nisu se pridržavali određenih rokova, te u svojim zahtjevima nisu dostavili tekstualna obrazloženja predviđenih potreba, kako je propisano članom 11. i 15. Zakona o budžetima u FBiH. Navedeno se posebno odnosi na planiranje tekućih i kapitalnih transfera te kapitalnih izdataka kod Ministarstva saobraćaja i Uprave za civilnu zaštitu.

Planiranje budžetskih sredstava vršiti na osnovu ostvarivih prihoda, a u slučaju smanjenja prihoda i primitaka blagovremeno poduzeti privremene mjere radi uravnoteženja budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

4.3.1 Izvršenje budžeta za 2012. godinu

U revidiranoj godini u „Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta“ pravilno su iskazani prihodi i primici sa finansiranjem u iznosu od 642.498.949 KM i rashodi i izdaci 709. 956.653 KM. Višak rashoda nad prihodima (deficit) iskazan je i iznosi 67.457.704 KM i predstavlja veću potrošnju u odnosu na raspoloživa

sredstva u tekućoj godini. Nepokriveni deficit iz prethodne godine iznosi 16.963.059 KM, te ukupni akumulirani deficit na kraju 2012. godine je iznosio 84.420.763 KM.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, osnov za izvršenje budžeta trebao bi da predstavlja plan tromjesečnih i mjesečnih novčanih tokova kojima se projicira priliv i odliv sredstava sa računa trezora, koje je dužno da sačini Ministarstvo finansija. Planom novčanog toka vrši se alokacija raspoloživih budžetskih sredstava budžetskim korisnicima po vremenskim razdobljima. Na osnovu sačinjene alokacije i instrukcije Ministarstva finansija, korisnici budžeta trebaju pripremiti i podnijeti prijedloge operativnih budžeta, koje odobrava Ministarstvo i o istim obavještava budžetske korisnike.

Revizijom smo utvrdili da:

- **Izvršenje Budžeta nije praćeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, što je imalo za posljedicu tekući deficit u iznosu 67.457.704 KM, te sa ranije nepokrivenim gubitkom od 16.963.059 KM je imalo nepokrivenu potrošnju u odnosu na raspoloživa sredstva u iznosu od 84.420.763 KM.** Naime, u periodičnim izvještajima o izvršavanju budžeta od početka 2012. godine izvještavano je o ostvarenju deficita, odnosno o nedostatku sredstava za izvršavanje preuzetih obaveza. Ministarstvo finansija je u Izvještaju o izvršenju budžeta za III kvartal istaklo na neophodnost uravnoteženja budžeta, što nije provedeno, kako je propisano članom 22. Zakona o budžetima u FBiH. Prema istom Vlada može na prijedlog ministra donijeti odluku o privremenom obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda ili izdataka u trajanju od 45 dana. Nakon čega, u slučaju da se privremenim mjerama ne uravnoteži budžet obavezno se pristupa izradama izmjena i dopuna budžeta, što usvaja Skupština. Nedosljednost poštivanja propisa vidljiva je i iz planova novčanih tokova i finansijskih (operativnih) planova izvršavanja budžeta koje je sačinjavalo Ministarstvo finansija a odobravao ministar finansija jer nisu rađeni na osnovu realnih pokazatelja koji se odnose na dinamiku i visinu ostvarenja prihoda i primitaka i rashoda i izdataka. Prema planu novčanih tokova za X-XII 2012. godine ukupni prihodi i primici sa finansiranjem planirani su u iznosu od 699.621.845 KM, a rashodi i izdaci 670.114.798 KM iz čega je planiran suficit od 29.507.047 KM, a operativni planovi o izvršenju budžeta imaju različite podatke, a ni jedni niti drugi planovi nisu imali uporište u ostvarenim prihodima;
- **Budžetski korisnici na pojedinim pozicijama stvorili su obaveze iznad odobrenih sredstava u Budžetu, odnosno prekoračenje od 33.263.225 KM** (sudska izvršenja po osnovu tužbi zaposlenika 14.241.811 KM, razlike plaće za 2012. godinu 13.891.350 KM i ostale više stvorene obaveze 5.130.064 KM) za šta zakonodavno tijelo nije prethodno dalo saglasnost, odnosno nisu odobrena u budžetu. Više stvorene obaveze u odnosu na usvojeni Budžet unesene su na poziciji rashoda po Odluci Vlade od 26.02.2013. godine. Navedenim nisu poštivane odredbe člana 4. Zakona o budžetima u FBiH i člana 4. stav 2. Zakona o izvršavanju budžeta za 2012. godinu, kojim je propisano da budžetski korisnici mogu preuzeti obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta. Takođe, izvršavanje budžeta je vršeno suprotno članu 31. Zakona, prema kojem budžetskim korisnicima nije dozvoljeno da stvaraju obaveze, odnosno rashode ili opterećenja budžetskih pozicija, ako ti rashodi ili opterećenja budžetskih pozicija nisu odobreni u okviru iznosa alociranog za tog budžetskog korisnika.

4.3.2 Finansijsko izvještavanje

Shodno Zakonu o budžetima u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH budžetskim korisnicima je propisano izvještavanje. Prema Zakonu o budžetima u FBiH propisano je da ministar finansija obavezno i pravovremeno podnosi Vladi Kantona Izvještaj o izvršenju budžeta za prethodnu godinu, a Vlada ga je obavezna podnijeti na usvajanje Skupštini u roku od šest mjeseci od završetka fiskalne godine.

U vezi s prethodnim Izvještaj o izvršavanju budžeta za 2012. godinu Vlada je usvojila u aprilu 2013. godine, dok isti Skupština nakon razmatranja u junu 2013. godine nije usvojila.

Revizijom smo utvrdili:

- **Netačno izvještavanje o visini akumuliranog deficita u Izvještaju o izvršavanju budžeta za 2012. godinu u iznosu od 98.124.561 KM, iako je isti prema podacima iz Glavne knjige ostvaren u iznosu od 84.420.763 KM.** Razlika od 13.703.797 KM više objavljenog deficita predstavljaju primljena a neutrošena kreditna sredstava, koja su evidentirani u 2012. godini u skladu sa računovodstvenim

propisima, ali se isti u Izvještaju o izvršavanju Budžeta za 2012. godinu umanjuju i prenose u planu budžeta za narednu godinu. Ovakav način izvještavanja, odnosno planiranja budžeta prouzrokovao je netačno izvještavanje u odnosu na stvarne knjigovodstvene podatke, (šire opisano u tački 4.7 Izvještaja);

- **Izvještavanje nije vršeno u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH**, kojim je predviđena dužnost budžetskih korisnika izvještavati Ministarstvo finansija, između ostalog o trošenju javnog novca po tekućim i kapitalnim transferima, namjenskom utrošku transfera i registru neizmirenih obaveza. Propisano izvještavanje doprinosi jačanju odgovornosti i namjenskoj kontroli javnog novca. Budžetski korisnici nisu sačinjavali i dostavljali periodične obrasce čime nisu postupili u skladu s članom 3. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Dok je Ministarstvo finansija konsolidovane periodične izvještaje sačinjavalo, ali ne i obrasce 9. i 10. i dostavljalo Vladi Kantona i Federalnom ministarstvu finansija, čime nije ni Ministarstvo finansija u potpunosti postupilo u skladu sa Pravilnikom. **Takođe, iskazani planirani budžet u finansijskom izvještaju GIB** (tabela u tački: 4.3.1 Izvještaja) nije unesen u skladu sa članom 7. stav 3 Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Prema kojem je propisano da se na planiranim pozicijama unose podaci iz posljednjeg budžeta, odnosno zvanično usvojenog. Zbog čega su trebali biti uneseni podaci iz usvojenog Budžeta (758.750.000 KM).

Budžetski korisnici trebaju sačinjavati i dostavljati periodične obrasce u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, te uskladiti izvještavanje planiranog budžeta u skladu sa Pravilnikom.

4.4 Prihodi, primici i finansiranje

U finansijskim izvještajima za 2012. godinu, prihodi, primici i finansiranje iskazani su 642.498.949 KM i manji su u odnosu na planirane za 17,72% ili za 138.349.270 KM, što je u najvećem dijelu posljedica nerealnog planiranja prihoda od indirektnih poreza, naknada i taksi, primitaka od prodaje i finansiranja.

Struktura iskazanih prihoda, primitaka i finansiranja, sa indeksima ostvarenja u konsolidovanim finansijskim izvještajima daje se u narednoj tabeli:

Red br.	Opis	Budžet za 2012. godinu	Ostvareno u 2011. godini	Ostvareno u 2012. godini	Index 5/3	Index 5/4
1	2	3	4	5	6	7
	Prihodi, primici, finansiranje i višak primitaka iz pret. godina (I+II+III+IV)¹	787.127.809	651.653.263	647.471.929	82,26	99,36
	Prihodi, primici i finansiranje (I+II+III) prema GIB-u	780.848.219	641.056.983	642.498.949	82,28	100,22
	I Prihodi (1+2+3)	694.887.019	623.423.863	610.208.612	87,81	97,88
1.	Prihodi od poreza (1.1 -1.8)	594.293.600	550.928.783	541.081.128	91,05	98,21
1.1	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	37.176.900	36.446.155	40.800.707	109,75	111,95
1.2	Porezi na plaće i radnu snagu	2.093.000	2.700.502	1.552.548	74,18	57,49
1.3	Porezi na imovinu	8.652.600	8.156.118	8.154.303	94,24	99,98
1.4	Domaći porezi na dobra i usluge	2.361.100	1.252.087	958.339	40,59	76,54
1.5	Porez na dohodak	103.106.100	99.182.072	101.288.042	98,24	102,12
1.6	Prihodi od indirektnih poreza	440.498.200	402.867.765	386.293.168	87,69	95,88
1.7	Ostali porezi	229.300	113.950	2.034.021	887,06	1.785
1.8	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	176.400	210.133	91.610	51,93	43,60
2.	Neporezni prihodi (2.1 – 2.3)	83.922.677	58.678.297	54.941.864	65,47	93,63
2.1	Prihodi od preduzetničke aktivnosti i imovine	1.969.314	887.533	827.131	42,00	93,20
2.2	Naknade i takse i prihodi od pružanja javn. usluga	74.616.863	50.783.648	47.717.420	63,95	93,96
2.3	Novčane kazne	7.336.500	7.007.116	6.397.313	87,20	91,30
3.	Tekući transferi i donacije	16.670.742	13.816.782	14.185.620	85,09	102,67
II	Primici (4+5)	24.961.200	7.633.121	6.290.337	25,20	82,41
4.	Kapitalni primici	21.700.000	2.918.448	3.032.516	13,97	103,91
5.	Primljene oplate datih zajmova	3.261.200	4.714.673	3.257.821	99,89	69,10
III	Finansiranje (6+7)	61.000.000	10.000.000	26.000.000	42,62	260,00
6.	Primici od zaduživanja od budžeta dr. nivoa vlasti	35.000.000	10.000.000	26.000.000	74,28	260,00
7.	Primici od domaćih dugoročnih kredita	26.000.000	0	0	-	-

¹Finansijski podaci preuzeti iz Izvještaja o izvršavanju Budžeta za 2012. godinu sa uključenim primicima od neutrošenih kreditnih sredstava prethodne godine, te se isti zbog navedenog razlikuju u odnosu na podatke iz GIB-a.

IV	Višak primitaka iz pret. godina i preneseni višak namj. prihoda nad nam. rashodima	6.279.590	10.596.280	4.972.980	79,20	46,93
	Preneseni višak primitaka iz zaduživanja 2011.	6.279.590	-	4.972.980	79,20	46,93
	Preneseni višak primitaka iz 2010. godine	-	10.596.280	-	-	-

Najznačajniji su **prihodi od poreza** u iznosu 541.081.128 KM i u odnosu na planirane manji su za 8,95% ili u iznosu 53.212.472 KM.

Prihodi od indirektnih poreza iskazani su u iznosu od 386.293.168 KM što je u odnosu na budžetom planirane manje za 54.205.032 KM. Od ovih prihoda Kantonu pripada 345.376.774 KM, Direkciji za ceste 8.069.859 KM i jedinicama lokalne samouprave 32.846.568 KM.

Na visinu prikupljanja prihoda od indirektnih poreza rukovodne strukture nemaju utjecaja. U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH dio prihoda po osnovu indirektnih poreza uplaćenih na poseban račun Budžeta FBiH koji pripada kantonima se dalje raspodjeljuje prema Upustvu o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2012. godinu. Prema istom udio Kantona 29,236% a finansiranje jedinica lokalne samouprave 8,42%, s tim da se prihodi Kantonu i jedinicama lokalne samouprave (općine i Grad Sarajevo) uplaćuju na depozitni račun Kantona.

Revizijom smo utvrdili da je dio prihoda od indirektnih poreza koji pripada jedinicama lokalne samouprave doznačen u iznosu od 36.897.899 KM, kako je i planirano budžetom što je više za 4.051.331 KM u odnosu na stvarno prikupljena sredstva prema raspodjeli javnih prihoda na korisnike (obrazac B2) 32.846.568 KM. Iako su postojala saznanja o smanjenju priliva prihoda od indirektnih poreza prema revidiranim projekcijama Federalnog ministarstva finansija i obavještenja od strane Ministarstva finansija nije izvršeno usklađivanje istih, odnosno nije pokrenuta procedura za donošenje Izmjena i dopuna budžeta za 2012. godinu, što je imalo za posljedicu da je razlika od 4.051.331 KM doznačena iz drugih sredstava Budžeta, a ne iz prihoda od indirektnih poreza.

Kako Kanton još uvijek nije usvojio propis o utvrđivanju omjera za pojedinačno učešće jedinica lokalne samouprave u raspodjeli javnih prihoda koji pripadaju istim kako je propisano članovima 12. i 24. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH tako da ne možemo potvrditi usklađenost pojedinačnih doznaka jedinicama lokalne samouprave sa primjenjivim propisima.

Potrebno je u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH donijeti kantonalni propis o pripadnosti javnih prihoda koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave.

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu 54.941.864 KM što je u odnosu na planirane manje za 28.980.813 KM. Najznačajniji su prihodi od naknada i taksi, vlastite djelatnosti i neplanirane uplate u ukupnom iznosu od 47.717.420 KM.

U okviru ovih prihoda su i prihodi koji imaju karakter **namjenskih sredstava** i koji se po posebnim propisima koriste za finansiranje zakonom utvrđenih namjena (vodne naknade, naknade za šume, za okoliš, sredstva za zaštitu i spašavanje i za ceste). Prikupljena a neutrošena namjenska sredstva se na kraju godine prenose na razgraničene prihode (raspolaganje istim šire smo pojasnili u tačkama: 4.8.1 i 4.8.4 Izvještaja).

Naknada za korištenje javnih parkirališta ostvarena je u iznosu od 617.726 KM i predstavlja 40% sredstava koja su prenesena od strane preduzeća JKP „RAD“ za korištenje javnih parkirališta, kao i za odvoženje i čuvanje nepropisno parkiranih i zaustavljenih vozila u Kantonu. Za naplatu ovih prihoda propisano je otvaranje posebnog transakcijskog računa u preduzeću, kao i kontrola od strane Ministarstva saobraćaja i Ministarstva finansija.

Revizijom smo utvrdili da KJKP „RAD“ nije redovno, jednom mjesečno uplaćivao sredstva prikupljena naplatom za korištenje parkirališta na depozitni račun Kantona, kako je propisano Uredbom o organizaciji i načinu naplate parkiranja i Upustvom o načinu uplate i trošenja naknada za korištenje javnih parkirališta i premještanja i čuvanja nepropisno parkiranih i zaustavljenih vozila u Kantonu. Ministarstvo saobraćaja nije vršilo redovnu mjesečnu kontrolu prenosa sredstava na depozitni račun u skladu sa propisima. Prema Izvještaju radnog tima koji je krajem godine izvršio pregled stanja sredstava i kontrolu uplate prihoda sa parkirališta utvrđeno je da je KJKP „RAD“ ostvario prihod u 2012. godini naplatom parkirališta u iznosu 2.399.667 KM i da je trebao uplatiti na depozitni račun Kantona 959.867 KM, a uplaćeno je 372.322 KM. Takođe, zbog nerodovnih uplata prihodi iz 2011. godine od 245.404 KM evidentirani su u 2012. godini, čime nije postupljeno u skladu s

načelom modificiranog nastanka događaja. Posljedica navedenog je da je prihod od parkirališta za 2012. godinu manji za 587.544 KM.

Ministarstvo saobraćaja prilikom izrade Budžeta nije donijelo Plan trošenja namjenskih sredstava, iako je obavezan u skladu sa tačkom 10. Upustva. U naknadno sačinjenom planu od 05.07.2012. godine, planiran je prihod u Budžetu od 2.730.651 KM i njegov utrošak, s tim da utrošak sredstava nije podržan planiranjem projekata kako je to predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH.

Sredstva za otvaranje novih parkirališta i rekonstrukciju postojećih parking prostora i dr. utrošena su u iznosu 203.304 KM ili 7,44% od planiranih, a neutrošena sredstva od 2.145.073 KM su razgraničena i ista će se oprihodovati po namjenskom utrošku u narednom periodu.

Ministarstvo saobraćaja treba da vrši kontrolu svojih prihoda od parkirališta u skladu sa Upustom o načinu uplate i trošenja naknada za korištenje javnih parkirališta i premještanja i čuvanja nepropisno parkiranih i zaustavljenih vozila u Kantonu.

Ministarstvo saobraćaja treba da predloži realan i provodiv plan trošenja namjenskih sredstava prikupljenih od naknada za korištenje javnih parkirališta.

Prihodi od koncesija ostvareni su u iznosu od 341.610 KM, od čega 204.966 KM su sredstva koja pripadaju Kantonu i 136.644 KM općinama na čijem se području vrši eksploatacija prirodnih resursa.

Prema pomoćnim evidencijama Ministarstva privrede ukupna dospjela dugovanja koncesionara na dan 31.12.2012. godine iznose 992.050 KM, od čega pripadajući dio Kantona 60% iznosi 595.230 KM. Dugovanja su utvrđena na osnovu izvještaja privrednih društava o eksploataciji mineralnih sirovina.

Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo privrede ne vrši obračun i fakturisanje koncesione naknade, kao i da dugovanja koncesionara iz pomoćne evidencije od 595.230 KM nisu evidentirana kao potraživanja u Glavnoj knjizi a niti je vršeno usaglašavanje potraživanja sa koncesionarima. Zbog nepoštivanja računovodstvenih propisa u dijelu neevidentiranja potraživanja od koncesionara u skladu sa zaključenim ugovorima o koncesijama potraživanja su podcijenjena za 595.230 KM.

Prema izvještaju pravobranilaštva za 2012. godinu podnešeno je devet tužbi radi naplate naknade za eksploataciju mineralnih sirovina ukupne vrijednosti 762.968 KM i to protiv tuženih: „Čolaktex“ d.o.o Sarajevo, „Kunovac Company“ d.o.o Sarajevo, „House Milos“ Sarajevo, „Misoča“ d.d Gornja Misoča i „Bosnaputevi“ dd Sarajevo.

Izvršiti usaglašavanje svih potraživanja sa koncesionarima, kao i knjigovodstveno evidentiranje istih i poduzeti zakonom sve propisane mjere kako bi se ista naplatila i zaštitila javna dobra.

4.5 Rashodi i izdaci

U finansijskim izvještajima, rashodi i izdaci iskazani su u iznosu 709.956.653 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 8 %. Javni novac trošen je za slijedeće namjene navedene u tabeli:

R. br.	Opis	Budžet za 2012. god.	Budžet za 2012. (GIB)	Ostvareno u 2011. god	Ostvareno u 2012. god	Index (6/4)	Index (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
UKUPNO (A+ B + C)		758.750.000	780.848.219	657.582.266	709.956.653	90,92	107,96
A. UKUPNO RASHODI I IZDACI (I+II+III+IV)		743.050.100	765.348.319	645.584.296	697.606.996	91,15	108,06
I TEKUĆI RASHODI (a+b+c+d)		612.204.100	620.629.620	576.913.366	628.317.477	101,2	108,91
a) Plaće, naknade i doprinosi (od 1 do 3)		257.447.500	258.801.045	248.109.532	268.058.933	103,6	108,05
1.	Bruto plaće i naknade	201.633.300	201.774.869	194.908.908	211.129.173	104,6	108,32
2.	Naknade troškova zaposlenih	32.423.400	33.496.005	30.374.926	32.477.551	96,96	106,92
3.	Doprinosi poslodavca	23.390.800	23.530.171	22.825.698	24.452.209	103,9	107,12
b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		60.283.600	64.890.645	53.296.372	59.345.697	91,45	111,35
4.	Putni troškovi	1.245.400	1.084.751	1.173.133	747.866	68,94	63,75
5.	Izdaci za energiju	10.668.900	11.101.881	9.279.601	11.128.681	100,2	119,93
6.	Izdaci za komunalne usluge	4.990.700	5.020.876	4.761.282	4.719.111	93,09	99,11
7.	Nabavka materijala	9.481.800	11.408.448	7.546.377	9.156.896	80,26	121,34
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	1.729.800	2.013.922	1.606.122	1.929.286	95,80	120,12
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	2.581.800	2.668.605	2.419.002	2.496.332	93,54	103,20
10.	Izdaci za tekuće održavanje	7.054.400	7.316.811	7.712.909	7.083.146	96,81	91,83
11.	Osiguranje, bankarske i usl. platnog prometa	1.581.500	1.692.039	1.278.389	1.412.091	83,45	110,46
12.	Ugovorene usluge	20.949.300	22.583.312	17.519.557	20.672.288	91,54	118,00
c) Tekući transferi (od 13 do 17)		289.114.500	291.753.430	272.529.639	297.493.767	101,9	109,16

13.	Transferi drugim nivoima vlasti	37.047.900	37.047.900	34.392.800	37.047.899	100	107,72
14.	Transferi pojedincima	86.439.100	85.857.703	80.733.484	83.709.465	97,50	103,69
15.	Transferi neprofitnim organizacijama	104.947.600	107.687.845	101.349.982	101.704.599	94,44	100,35
16.	Subvencije javnim preduzećima	56.539.800	56.276.272	52.126.610	56.334.526	100,1	108,07
17.	Ostali transferi -povrat i drugo	4.140.100	4.883.710	3.926.763	18.697.278	382,8	476,15
d) Izdaci za kamate i ostale naknade (od 18 do 19)		5.358.500	5.184.500	2.977.823	3.419.080	65,95	114,82
18.	Izdaci za inostrane kamate	3.766.700	2.892.700	1.150.986	1.134.141	39,21	98,54
19.	Kam. na dom. poz. i ostalo vezano za poz.	1.591.800	2.291.800	1.826.837	2.284.939	99,70	125,08
II KAPITALNI IZDACI (e + g)		93.146.000	112.718.289	54.900.193	59.670.560	52,94	108,69
e) Nabava stalnih sredstava (od 20 do 25)		31.180.900	36.826.917	18.143.058	21.131.058	57,38	116,47
20.	Nabavka zemljišta	300.000	249.000	15.000	248.798	99,92	1660
21.	Nabavka građevina	5.826.100	7.217.897	1.510.998	1.189.984	16,49	78,75
22.	Nabavka opreme	8.941.300	10.404.087	6.538.103	3.701.645	35,58	56,62
23.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.900.000	2.900.000	2.468.417	2.587.019	89,21	104,80
24.	Nabavka sredstava u obliku prava	560.000	421.940	558.399	322.478	76,43	57,75
25.	Rekonstrukcija i investiciono održava	12.653.500	15.633.993	7.052.141	13.081.134	83,67	185,49
g) Kapitalni transferi (od 26 do 29)		61.965.100	75.891.372	36.757.135	38.539.502	50,78	104,85
26.	Kapitalni transferi drugim nivoima vlade	3.670.000	3.681.829	3.147.600	2.073.080	56,31	65,86
27.	Kapitalni transferi pojedincima	6.985.000	10.599.255	7.984.354	8.562.875	80,79	107,25
28.	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	24.418.900	29.727.786	7.801.593	11.365.805	38,23	145,68
29.	Kapitalni transferi javnim preduzećima	26.891.200	31.882.502	17.823.588	16.537.742	51,87	92,78
III OSTALE ISPLATE (f)		2.700.000	3.080.000	2.580.000	2.415.000	78,41	93,61
f) Pozajmljivanje (od 30 do 31)		2.700.000	3.080.000	2.580.000	2.415.000	78,41	93,61
30.	Pozajmljivanja pojedincima i nep. organ.	2.100.000	2.100.000	2.170.000	2.100.000	100	96,77
31.	Ostala domaća pozajmljivanja	600.000	980.000	410.000	315.000	32,14	76,83
IV PROCJENA VIŠKA RASHODA NAD PRIHODIMA IZ PRETHODNE GODINE		35.000.000	28.920.410²	11.190.737	7.203.959	24,91	64,37
B. OTPLATE PRIMLJENIH KREDITA		15.499.900	15.499.900	11.997.970	12.349.657	79,68	102,93
C. TEKUĆA REZERVA		200.000	-	-	-	-	-

Iz podataka vidljivo je ostvarenje prekoračenja kod pojedinih pozicija iskazanih u GIB-u i to kod: plaća, naknada i dopinosa i tekućih transfera, zbog neprovođenja uravnoteženja budžetom tokom godine za poznate zakonske obaveze i sudska izvršenja. Više stvorene obaveze koje su priznate u iznosu 33.263.225 KM se odnose na razlike plaće 13.891.350 KM, troškove sudskih presuda 14.241.811 KM i ostale obaveze 5.130.064 KM za koje nisu budžetom odobrena sredstava (šire opisano u tačkama 4.3. i 4.3.1. Izvještaja).

4.5.1 Plaće, naknade i doprinosi

Bruto plaće, naknade troškova uposlenih i doprinosi iskazane su 268.058.933 KM. Za ove namjene budžetom je odobreno 257.447.500 KM, što je povećano na 258.801.045 KM. Troškovi uposlenih veći su u odnosu na odobrena sredstva zakonodavnog tijela za 4,12% ili 10.611.433 KM a u odnosu na izvještavanje po GIB-u više za 9.257.888 KM.

Opis	31.12.2012.godine	31.12.2011.godine
Neto primanja uposlenika	145.075.132	133.454.942
Doprinosi	90.506.250	84.279.664
Naknade troškova uposlenika	32.477.551	30.374.926
Ukupno	268.058.933	248.109.532
Prosječan broj uposlenih na bazi radnih sati	11.093	10.783

Na plaće, pripadajuće poreze i doprinose utrošeno je 235.581.382 KM, a na naknade troškova uposlenika 32.477.551 KM (topli obrok, prevoz na posao i sa posla, regres, pomoć u slučaju smrti ili bolesti, otpremnine). Izdaci za primanja uposlenika u odnosu na prethodnu godinu veći su za 19.949.401 KM a razlog povećanja je primjena novih propisa i povećanje broja budžetskih korisnika (dva nova korisnika JU Djeca Sarajeva sa 316 uposlenika i Zavod za besplatnu pravnu pomoć sa 1 uposlenikom). Prosječan broj uposlenih je 11.093 što je u odnosu na prethodnu godinu više za 310.

Iskazani izdatak se odnosi na plaće fiskalne godine (isplaćene su za jedanaest mjeseci, a za decembar isplaćene u januaru 2013. godine) i razlike plaće za 2012. godine u iznosu 13.891.350 KM (u toku obavljanja revizije isplaćena je razlika za prva tri mjeseca 2012.godine u iznosu od 4.126.552 KM).

² Prema obrazloženju odgovornih odobreni unos sredstava u iznosu od 6.279.590 KM neutrošena kreditna sredstva iz prethodne godine (novčani tok) iz 2011. godine je po Zaključku Vlade od 11.04.2012. godine unesen i raspoređen u Budžetu za 2012. godinu na poziciji kapitalnih transfera i nabavki, te je iz tog razloga umanjen iz planirane procjene.

Provedenom revizijom ovih izdataka utvrđeno je da su se u toku 2012. godine plaće obračunavale na osnovu propisa iz ranijeg perioda iako je usvojen novi Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona (Sl. novine Kantona br. 33/11 od 28.12.2011. godine) sa primjenom od 01.01.2012. godine i koji iziskuje veća izdvajanja budžetskih sredstava. Članom 5. Zakona propisano je da se u Kantonu primjenjuje osnovica za obračun plaće utvrđena članom 5. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, umanjena do 10%. Navedeni Zakon se nije primjenjivao jer osnovica za obračun plaća za 2012. godinu nije usvojena sve do kraja godine kada je uz dogovor sa sindikatom ista utvrđena u iznosu od 283,50 KM kada je retroaktivno izvršen obračun plaća i priznavanje razlike plaće (kao više stvorene obaveze) za sve budžetske korisnike za 2012. godinu u iznosu 13.891.350 KM. Tačnost izvršenog obračuna razlika plaća nismo ispitivali.

Navedeno povećanje plaća je priznato a da shodno zakonskim propisima nije provedena zakonska procedura koja propisuje da se povećanje ili smanjenje budžeta provodi izmjenama i dopunama budžetu o čemu se izjašnjava skupština kantona.

Zbog neprimjenjivanja kolektivnih ugovora u tekućoj i ranijim godinama pokrenute su tužbe od strane uposlenika sa vrijednošću spora od 47,6 miliona KM, a tokom revidirane godine iz budžetskih sredstava isplaćeno je 14.671.905 KM (o čemu je šire opisano u tačkama 4.5.3. i 4.9. Izvještaja)

Neto primanja predsjedavajućeg zakonodavnog tijela (bez minulog rada) u 2012. godini (na osnovu novog propisa) iznosi 2.925 KM, zamjenika predsjedavajućeg 2.835 KM, zastupnika 2.328 KM (tokom godine u prosjeku je bilo 13 profesionaliziranih zastupnika), premijera 2.925 KM i ministara 2.686 KM. Prosječna neto plaća iznosila je 1.090 KM, najveća 3.660 KM (predsjednik suda) a najniža 570 KM.

Zastupnici u Skupštini imaju pravo na **stalno mjesečno novčano primanje - paušal** (35 zastupnika) na osnovu čega je isplaćeno 342.213 KM a isti je isplaćivan mjesečno u visini prosječne plaće u FBiH koja je iznosila 817 - 840 KM. Prema novom Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona paušal bi bio znatno manji (max. u visini dvije osnovice) što nije primjenjivano zbog ne usvojene osnovice za obračun plaća za 2012. godinu koja je utvrđena tek krajem godine u iznosu od 283,50 KM. Paušal se od februara 2013. godine isplaćuje u visini dvije osnovice u iznosu od 552 KM čime je isto usklađeno sa propisom.

Kao i prethodne godine ministru unutrašnjih poslova plaća se uvećava za 30% na ime posebnog dodatka za posebne uslove rada. Uredbom Vlade o posebnom dodatku definisano je da **ovlaštenim službenicima** u MUP-u pripada 30% po osnovu posebnih uslova rada i decidno su propisana radna mjesta za ostvarivanje prava na poseban dodatak. Obzirom da je **ministar nosilac izvršne vlasti** na koji se odnosi Zakon o radno-pravnom statusu članova Vlade odnosno Zakon o plaćama i naknadama u Kantonu i da Uredbom nije propisano da ima status ovlaštenog službenika u MUP-u, ne možemo potvrditi usaglašenost sa propisima isplate posebnog dodatka na plaću po osnovu posebnih uslova rada (mjesečno cca. 550 KM).

Naknade plaće za prekovremeni rad iskazane su u iznosu od 1.629.554 KM od čega se na ustanove osnovnog obrazovanja odnosi 661.109 KM, srednjeg obrazovanja 475.336 KM, MUP 117.932 KM i Profesionalnu vatrogasnu brigadu 160.067 KM. Isti se isplaćuje sa plaćama i obračunavaju se pripadajući porezi i doprinosi. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se kod Ministarstva finansija (41.661 KM), Ministarstva saobraćaja (5.602 KM), Kabineta Premijera (8.490 KM), Protokola (3.178 KM) i Ministarstva za boračka pitanja (1.675 KM) isti obračunavao tokom godine za pojedine uposlenike na osnovu rješenja rukovodioca o isplati kojima je utvrđen broj sati prekovremenog rada. Međutim, nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdilo u koje vrijeme je obavljen prekovremeni rad, kojim povodom i za koje namjene zbog čega se ne može potvrditi usaglašenost isplata iskazanog troška.

Naknade troškova uposlenika se odnose na naknade za topli obrok 17.704.841 KM, prevoz na posao i sa posla 5.720.703 KM, regres 4.416.670 KM, otpremnine 1.784.689 KM i pomoć u slučaju smrti i bolesti 2.850.521 KM. Naknada za topli obrok iznosila je 8 KM po danu, otpremnine u visini pet prosječnih neto plaća uposlenika isplaćenih u prethodnih pet mjeseci, pomoć u slučaju smrti četiri prosječne neto plaće FBiH i pomoć u slučaju teške bolesti dvije prosječne neto plaće FBiH. Regres je isplaćen u iznosu od 415 KM svim budžetskim korisnicima uključujući i sudije, tužioce i stručne saradnike u pravosudnim institucijama iako u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama sudija u FBiH isti iznosi 50 % osnovne plaće (cca. 1.226 KM). Troškovi prevoza na posao i sa posla odnose se na kupovinu mjesečnih kupona koji se dodjeljuju na osnovu spiskova uposlenika. Nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdilo da pravo na isto ostvaruju samo uposlenici kojima je udaljenost mjesta stanovanja od mjesta rada 2 kilometra kako je propisano Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće.

Preispitati opravdanost isplate naknade za prekovremeni rad i istu vršiti na osnovu relevantne dokumentacije.

Provesti kontrolu i uskladiti isplatu naknade troškova prevoza na posao i sa posla sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće.

4.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge realizirani su u iznosu 59.345.697 KM što predstavlja 91,5 % od planiranih a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 6.049.325 KM ili 11,35 %. Ovi izdaci nastaju obavljanjem djelatnosti korisnika i u najvećem dijelu zavise o ponašanju rukovodnih struktura u odobravanju trošenja javnog novca. U okviru istih na ugovorene usluge odnosi se 20.672.288 KM, izdatke za energiju 11.128.681 KM, nabavku materijala 9.156.896 KM, tekuće održavanje 7.083.146 KM, izdatke za komunalne usluge 4.719.111 KM, unajmljivanje imovine 2.496.332 KM, izdatke za prevoz i gorivo 1.929.286 KM, izdatke za osiguranje i bankarske usluge 1.412.091 KM i putni troškovi 747.866 KM.

Ugovorene usluge čine 35 % ukupnih izdataka za materijal i usluge, a u odnosu na prethodnu godinu veće su za 3.152.731 KM ili 18 %. U okviru ugovorenih usluga najznačajniji su izdaci za samostalne djelatnosti 5.602.522 KM, troškovi za usluge advokata i vještaka 3.401.741 KM, ostale ugovorene usluge 2.978.691 KM, izdaci za rad komisija 1.143.457 KM, izdaci za reprezentaciju 674.886 KM i naknade skupštinskim zastupnicima 342.213 KM.

Izdaci za samostalne djelatnosti - ugovori o djelu, ugovori o privremenim i povremenim poslovima i naknade za rad u nadzornim i upravnim odborima iskazani su 5.602.522 KM što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 66.256 KM ili 1,17 %. Najznačajni su kod: ustanova kulture 1.758.991 KM, srednjeg obrazovanja 1.450.883 KM, Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih 560.708 KM, Općinskog suda 156.157 KM, Ministarstva za boračka pitanja 151.663 KM, MUP –a 141.359 KM, Direkcije za puteve 110.235 KM, Stručne službe za zajedničke poslove 106.513 KM i Ministarstva saobraćaja 52.423 KM.

Kod Ministarstva obrazovanja u okviru ugovorenih usluga značajan dio se odnosi na isplatu naknada za rad u upravnim i nadzornim odborima visokoškolskih ustanova 477.836 KM, obavljanje poslova u vezi vozačkih ispita 262.979 KM i polaganje stručnih ispita nastavnog kadra 100.303 KM. Kod ustanova obrazovanja (škola) u najvećem dijelu odnose na održavanje nastave i vanrednih ispita, angažovanje nastavnog kadra za organizaciju takmičenja i izradu nastavnih planova.

Kod **ustanova kulture** najznačajni su izdaci kod Narodnog pozorišta 541.304 KM; Sarajevske filharmonije 272.569 KM; MES-a 257.213 KM, Kamernog teatra 113.070 KM i SARTR-a 126.832 KM. Isti se u najvećem dijelu odnose na angažovanje lica za obavljanje specifičnih poslova u ustanovama kulture (redatelji, scenografi, kostimografi, glumci) za koje se pored honorara plaćaju troškovi prevoza i smještaja. U okviru ostalih nespomenutih usluga kod ustanova kulture iskazano je 1.135.367 KM od čega se značajan dio odnosi na troškove smještaja i prevoza angažovanih lica. Visina naknade za angažovanje istih nije regulisana pisanim aktom a ustanove su različito postupale prilikom angažovanja lica i utvrđivanja naknada.

Ostali **budžetski korisnici** angažovali su vanjske saradnike za različite poslove kao što su obavljanje poslova viših stručnih saradnika, stručnih saradnika, stručnih savjetnika, pomoćnih poslova, rješavanje prvostepenih i drugostepenih upravnih postupka koja su utvrđena sistematizacijom radnih mjesta (Ministarstvo obrazovanja, nauke i mladih, Ministarstvo finansija, Ministarstvo saobraćaja, Direkcija za puteve, Služba za zajedničke poslove); vođenje evidencije za katastar puteva, za rekonstrukciju i izgradnju puteva (Direkcija za puteve), konsultantske usluge za nabavku uniformi –izrada tehničkih i drugih karakteristika službene odjeće za administrativno osoblje; obavljanje poslova pomaganja državnom službeniku na radnom mjestu stručni saradnik u kabinetu ministra i druge administrativno – tehničke poslove (MUP). **Obzirom da su se tokom godine zaključivali ugovori o djelu sa vanjskim saradnicima za obavljanje poslova i radnih zadataka koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji ili su u nadležnosti korisnika i predstavljaju redovne poslove organa uprave i javnih ustanova ne možemo potvrditi osnovanost angažovanja vanjskih saradnika za njihovo obavljanje.**

Potrebno je da Ministarstvo kulture i sporta u saradnji sa ustanovama kulture urede pravila za angažovanje lica i utvrđivanje naknade za obavljanje specifičnih poslova iz oblasti kulture.

Angažovanje spoljnih saradnika po ugovorima o djelu vršiti za poslove koji nisu predviđeni kao redovni poslovi pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.

Izdaci za rad u komisijama iskazani su u iznosu od 1.143.457 KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 466.872 KM ili 69 %. Najveći izdaci su kod Ministarstva obrazovanja 317.644 KM, MUP-a 200.824 KM, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 85.796 KM, Ministarstva finansija 79.940 KM, Ministarstva za boračka pitanja 67.303 KM, Skupštine Kantona 59.130 KM (vanjski članovi u skupštinskim radnim tijelima, sekretari radnih tijela i odbora i naknade za rad neovisnog odbora za izbor i reviziju policijskog komesara) i Uprave za civilnu zaštitu 22.630 KM.

Revizijom ovih izdataka uočeno je da iskazane transakcije nisu odobrene u skladu sa zakonskim propisom zbog toga što nije usvojena visina osnovice za obračun plaća koja je osnov za isplatu. Naime članom 36. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo je definisano da članovima komisije pripada maksimalno mjesečna naknada za rad u komisiji do visine 1,5 osnovice za plaću.

Odluka o naknadama za rad u komisijama je 26.04 2012. godine usklađena u dijelu visine (1,5 osnovica za plaću) ali kako nije utvrđena visina osnovice do kraja 2012.godine obračun i isplata vršena je po starim propisima (25 % prosječne neto plaće u FBiH što iznosi cca. 210 KM a tehničkom licu najviše do 10 %). Utvrđeno je da je vršena isplata u pojedinim komisijama i u većim iznosima od 500 do 1.000 KM po osobi (rad u centralnoj popisnoj komisiji, kordinacioni odbor za provedbu prostornog plana, komisija za provođenje postupka nabavke za usluge kreditnog zaduženja) jer je bilo dozvoljeno da Vlada može utvrditi i drugu visinu naknade za učešće u radu pojedinih komisija što nije predvidjela nova odluka. U komisijama su angažovani i uposlenici za koje nema dokaza da su poslove obavljali izvan radnog vremena, a isti ostvaruju primanja iz redovnog radnog odnosa.

Nadalje uočili smo isplate za **školoavanje uposlenika** (Direkcija za puteve i Služba za zajedničke poslove) čija osnovanost se ne može potvrditi. Isplate su odobrene na osnovu akata rukovodnih osoba. Tako je Direkcija na ime školarine doznačila 7.000 KM (za vozača) Fakultetu za javnu upravu, a Služba je isplatila 2.200 KM na tekući račun uposlenika (viši referent za poslove pisarne) kojem je odobrena naknada za troškove edukacije na Visokoj školi za uslužni biznis Istočno Sarajevo bez obračuna i plaćanja poreza na dodatna primanja u skladu sa Zakonom o dohotku. Pored toga nijedno radno mjesto na kojem su radili uposlenici, kojima su odobrena sredstva ne zahtjeva uslove dodatnog školovanja što se vidi iz sistematizacije radnih mjesta.

Trošenje javnog novca treba biti uređeno jasno i u skladu sa ovlaštenjima što je odgovornost rukovodnih struktura.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su 674.886 KM i u odnosu na prethodnu godinu manje za 9,98%. Značajni su kod: ustanova kulture 94.108 KM, MUP-a 55.241 KM, Stručne službe za zajedničke poslove 50.735 KM, Protokola 45.263 KM, Ministarstva finansija 16.817 KM i Kabineta Premijera 11.823 KM.

Provedenom revizijom utvrđeno je da ovi troškovi nisu pod kontrolom i da su u određenom iznosu odobreni mimo zakonskih propisa zbog čega se ne može potvrditi opravdanost nastalog izdatka. Korištenje javnog novca za reprezentaciju Vlada je uredila svojim aktom koji se **odnosi na ministarstva i organe uprave**, gdje je utvrđeno ko ima pravo na ove troškove i do kojeg iznosa (od 200 – 500 KM mjesečno ovisno o funkciji). Nije uređeno ni kontrolisano trošenje sredstava kod nižih potrošačkih jedinica (ustanova kulture). Aktima nije uređeno kupovanje i davanje poklona, a u pojedinim slučajevima vršena je kupovina knjiga, slika i suvenira.

Uvidom u račune za izvršene usluge u određenom dijelu uzorka nema obrazloženja za koga i u koje svrhe su nastali izdaci, odnosno da su troškovi nastali prilikom obavljanja poslova i zadataka iz nadležnosti organa i institucija. U pojedinim slučajevima uz fakture nema fiskalnih računa (Ministarstvo finansija, Protokol, Gimnazija Obala, Narodno pozorište, MESS) što je u suprotnosti sa zakonskim propisom. Kod Ministarstva finansija i Protokola iskazano je ukupno 29.500 KM na ime sufinansiranja manifestacije Međunarodni susreti za mir i to kod ministarstva na ime ugostiteljskih usluga 15.000 KM plaćeno je restoranu Zlatni lav bez fiskalnog računa, a kod Protokola 14.500 KM za zakup prostorija Doma mladih za svečanu salu (4.500 KM) i za dio usluge prevoza učesnika bez fiskalnog računa (10.000 KM).

Potrebno je doraditi postojeće i donijeti nedostajuće akte kojima se reguliše korištenje sredstava za reprezentaciju, kao što je potrebno poštivati zakonske propise vezano za obaveznost postojanja fiskalnih računa uz dostavljene fakture za plaćanje.

Troškovi za advokate po službenoj dužnosti i troškovi vještačenja iskazani su u iznosu od 3.385.925 KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 1.416.282 KM ili 72 %. Izdaci iskazani kod pravosudnih

institucija odnose se na odbrane po službenoj dužnosti i vještačenja. Troškovi su povećani zbog izmirivanja zaostalih i tekućih obaveza, a došlo je i do prekoračenja budžeta, što nije u skladu sa propisima, jer su obaveze veće u odnosu na odobrena sredstva za ove namjene zbog toga što nije ispoštovan zahtjev za budžetskim sredstvima pravosudnih institucija u budžetskom zahtjevu za 2012. godinu i planirana tražena sredstva kojim bi bilo omogućeno izmirenje obaveza tekućih i zaostalih iz ranijeg perioda. Nastale više stvorene obaveze od 1.144.289 KM (Općinski sud 777.034 KM i Kantonalni sud 367.255 KM).

4.5.3 Tekući transferi

Tekući transferi iskazani su u iznosu 297.493.767 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 24.964.128 KM ili 9,16%. Najveća izvršenja su kod: Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih i niže potrošačke jedinice 87.385.067 KM (u istim je sufinansiranje visokoškolskih ustanova), Ministarstva za rad i socijalnu politiku 72.008.794 KM, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 40.702.440 KM (najveće su subvencije javnim preduzećima), Jedinicama lokalne samouprave, neprofitnim organizacijama i pomoć vjerskim zajednicama, Kabinet premijera, Stručna služba Vlade, Ured za zakonodavstvo i dr. 38.237.180 KM, Ministarstva saobraćaja 13.021.558 KM (najveće su subvencije KJKP „GRAS“ d.o.o Sarajevo) i Ministarstva za boračka pitanja 14.408.433 KM (dopunska prava boračke populacije).

Transferi za **socijalnu zaštitu, raseljena i izbjegla lica** iznose 71.025.833 KM i za **boračku populaciju** 14.408.433 KM i čini 29% tekućih transfera. Uglavnom se radi o obavezama finansiranja prava po osnovu zakonskih propisa kao što je Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, Zakon o raseljenim licima, prognanicima, izbjeglicama i povratnicima i Zakon o dopunskim pravima boraca – branitelja BiH i drugih podzakonskih akata. Dopunskim pravima boračke populacije finansirani su troškovi dženaza – sahrana 2.261.000 KM; stipendije za djecu 1.872.000 KM; jednokratne pomoći pojedincima 1.590.000 KM, mjesečna novčana primanja nosioca najviših ratnih priznanja 1.238.876 KM i za besplatan i povlašten prevoz RVI i članova poginulih boraca 1.265.000 KM.

Najveća izdvajanja sredstava iz oblasti socijalne zaštite i za raseljena i izbjegla su: za zaštitu porodice sa djecom 35.358.987 KM, zaštita civilnih žrtava rata 14.594.717 KM, socijalna zaštita 11.899.026 KM i finansiranje javnih kuhinja 3.166.040 KM. Tekući transferi za neprofitne organizacije- udruženja iskazani su 5.443.440 KM i odnose se na doznačavanje sredstava u tranšama korisnicima koji su taksativno navedeni u budžetu (udruženja iz oblasti socijalne zaštite, javne kuhinje, humanitarne organizacije).

U oblasti **obrazovanja i nauke** za tekuće transfere utrošeno je 79.272.284 KM, od čega su najznačajniji transfer za sufinansiranje visokoškolskih ustanova 66.178.900 KM; sufinansiranje ustanova nauke 4.177.900 KM i prevoz učenika 4.897.255 KM.

Kao i prethodnih godina nije poštovan Zakon o visokom obrazovanju u dijelu utvrđivanja kriterija za sufinansiranje visokoškolskih ustanova a koji bi bili osnov za planiranje sredstava zbog čega se ne može potvrditi pravilnost visine planiranih sredstava za ove namjene. Prema obrazloženju odgovornih osoba planiranje je vršeno na bazi prethodnog iskustva, raspoloživosti sredstava i evidencije o zaposlenim i angažovanim spoljnim saradnicima. Sredstva su doznačavana na račun ustanova u mjesečnim dotacijama u skladu sa odobrenim budžetom, a korisnici sredstava (ustanove) kao pravdanje utrošenih sredstava dostavljaju Ministarstvu Izvještaj o finansijskom poslovanju i godišnje obračune, koje Ministarstvo prihvata kao dokaz o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Visokoškolske ustanove i dalje nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja, a iste osim budžetskih sredstava, ostvaruju značajne prihode obavljanjem vlastite djelatnosti (realizacije projekata, upisnina i školarina na vanrednom i postdiplomskom studiju, nostrifikacije diploma, odbrane magistarskih radova i doktorskih disertacija, izdavanja uvjerenja i ostalo), tako da se može zaključiti da Kanton nema uspostavljen nadzor i kontrolu nad trošenjem vlastitih prihoda.

Akademiji nauka i umjetnosti BiH u ovoj kao i prethodnih godina doznačena su sredstva u okviru sufinansiranja ustanova nauke u iznosu od 1.034.300 KM.

Potrebno je da Vlada na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih utvrdi kriterije za finansiranje visokoškolskih ustanova u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

U okviru transfera neprofitnim organizacijama kod **Ministarstva finansija** iskazan je iznos 1.050.000 KM koji se odnosi na doznačena sredstava Sarajevskoj regionalnoj razvojnoj agenciji „SERDA“ za redovnu djelatnost i fond sredstava za projekte u 2012. godini. Korisnik nije podnio Izvještaj o utrošku sredstava (sa

kompletnom popratnom dokumentacijom) koji je trebao dostaviti Vladi i Ministarstvu finansija u skladu sa Odlukom ministra finansija o odobravanju sredstava zbog čega ne možemo potvrditi usklađenost utrošenih sredstava sa navedenom Odlukom.

Potrebno je da se osigura izvještavanje o utrošku javnog novca doznačenog agenciji „SERDA“.

Ministarstvo kulture i sporta je na ime tekućih transfera iskazalo 7.651.570 KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 798.620 KM ili 11,6 %. Najveći su transferi za neprofitne organizacije 7.298.335 KM od čega za sport 4.134.687 KM, za kulturu 2.807.428 KM i ostala udruženja 356.220 KM. U Budžetu je veći dio korisnika sredstava i iznosi za iste već utvrđen (udruženja, organizacije, javne ustanove, manifestacije) međutim nije poznato kako su utvrđeni korisnici i visina sredstava istim.

Obzirom da se finansira veliki broj neprofitnih organizacija koje su već utvrđene u budžetu i iznosi (pojedinačno od 1.700 KM do 50.000 KM) zbog čega bi bilo svrsishodno da nadležne institucije preispitaju potrebu i interes Kantona za finansiranje istih.

Pri **Kabinetu premijera** planira se i iskazuje transfer Uredu za koordinaciju aktivnosti i prezentaciju Kantona Sarajevo u Briselu koji je planiran 120.000 KM, a realiziran 113.858 KM i odnosi se naknadu za rad jednog predstavnika Ureda 55.432 KM (bruto), zakup prostorija 19.578 KM i za materijalne troškove rada Ureda 38.848 KM.

Odlukom Vlade od 09.02.2011. godine obrazovan je Ured za regionalnu prezentaciju u međunarodnim odnosima kao stalno radno tijelo Vlade Kantona sa sjedištem u Bruxellesu (Belgija). Već duži niz godina Vlada imenuje (istog) predstavnika sa kojim zaključuje godišnji ugovor o obavljanju poslova predstavnika na osnovu čega mu se i isplaćuje naknada za rad koja je u 2012. godini iznosila 2.000 EUR-a mjesečno.

Za zakup prostorija Ureda u Briselu uz saglasnost Skupštine zaključen je ugovor između Vlade i Glavne uprave za imovinu i opće poslove autonomne pokrajine Friuli Venezia Giulia. Ugovorom je definisan period trajanja od 9 godina od 01.09.2011. do 31.08.2020. godine uz naknadu u iznosu 10.010 EUR-a godišnje koja treba da bude isplaćena u 4 tromjesečne rate plus dio režijskih troškova.

Utvrđeno je da se ne dostavljaju periodični finansijski izvještaji o utrošku sredstava sa odgovarajućom dokumentacijom u propisanim rokovima definisanim članom 4. Ugovora.

Kao i prethodne godine obzirom da se kontinuirano angažira isto lice za obavljanje ovih poslova potrebno je preispitati pravnu usaglašenost načina angažiranja lica i njegovog plaćanja.

Ostali tekući transferi iskazani su u iznosu od 18.697.278 KM što se odnosi na povrate pogrešno ili više uplaćenih poreza u iznosu od 3.655.064 KM i izvršenje sudskih presuda 15.042.214 KM. Najveći dio izvršenja su presude po tužbama uposlenika za koje je sa JRT skinuto 14.671.905 KM od čega je 430.094 KM odmah knjiženo na troškovima, a obaveze u iznosu od 14.241.811 KM su krajem godine popisane i na osnovu Odluke Vlade unesene na poziciji rashoda. Za isto nisu planirana sredstva u dovoljnom iznosu iako su odgovorni imali saznanja o sigurnom terećenju budžetskih sredstava što je uticalo na prekoračenje odobrenog budžeta. Prema Izvještaju Kantonalnog pravobranilaštva za 2012. godine značajni su predmeti po tužbama uposlenika iz radno- pravnog odnosa iz ranijih i tekuće godine čija vrijednosti spora iznosi cca. 47,6 mil. KM. Ministarstvo finansija je uputilo Vladi akt 21.06.2013. godine o neizmirenim obavezama po izvršnim sudskim presudama koje se nalaze na bankama za isplatu koje iznose 19 miliona KM od toga na presude iz radno-pravnog odnosa 17 miliona KM (do okončanja revizije skinuto je 3 miliona KM).

Ministarstvo privrede realiziralo je tekuće transfere u iznosu 6.442.342 KM, od čega se najveći dio odnosi na **transfer za razvoj poljoprivrede** u iznosu 3.855.485 KM.

Skupština Kantona je 09.01.2012. godine usvojila (novi) Zakon o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona (u daljem tekstu: Zakon o novčanim podsticajima), radi usklađivanja sa federalnim Zakonom o novčanim podsticajima. Na osnovu ovog Zakona ministar privrede je u aprilu 2012. godine donio Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj.

Primjena Zakona o novčanim podsticajima nije provedena u skladu sa predviđenim rokovima. Ministarstvo privrede nije u propisanom roku 15 dana od dana usvajanja Budžeta izradilo, odnosno u roku od 30 dana dostavilo Vladi na usvajanje Prijedlog odluke o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva za 2012. godinu. Iz Ministarstva privrede nije nam prezentiran podatak kada je Prijedlog odluke dostavljen Vladi na usvajanje, radi utvrđivanja o postupanju Vlade u skladu sa navedenim zakonom, osim da je Vlada Odluku o usvajanju donijela tek 31.05.2012. godine. Odlukom su propisani iznosi novčanih podsticaja po

vrsti proizvodnje. Međutim, nije utvrđen ukupan iznos podsticaja po vrsti i količini proizvodnje, kako bi se tokom godine mogla pratiti realizacija i planirani iznos po vrsti podsticaja.

Ministarstvo privrede u 2012. godini nije donijelo Prijedlog Odluke o kriterijima za utrošak novčanih sredstava za modele ostalih vrsta podsticaja kojim se detaljnije propisuje način provođenja člana 15. Zakona o novčanim podsticajima. Prijedlog odluke je sačinjen u 2013. godini i dostavljen Vladi na usvajanje.

Ministarstvo privrede treba da blagovremeno predloži a Vlada usvoji Odluku o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, uslovima za investiranje i rokovima podnošenja u skladu sa Zakonom o novčanim podsticajima.

4.5.3.1 Subvencije javnim preduzećima

Za subvencije javnim preduzećima doznačeno je 56.334.526 KM, od čega najveći dio kod Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 39.991.565 KM i Ministarstva saobraćaja 12.519.525 KM.

Subvencioniranje javnih preduzeća iz oblasti komunalnih djelatnosti iz javnog novca vrši se zbog toga što je Vlada utvrdila niže cijene komunalnih usluga od stvarnih cijena, te se razlika između te cijene i stvarne obezbjeđuje iz Budžeta. Prema Zakonu o komunalnim djelatnostima iz 2004. godine, sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti prije svega se podmiruju iz cijene komunalnih usluga, a predviđena je i mogućnost utvrđivanja niže cijene od stvarne, s tim da se razlika pokriva iz Budžeta.

Sredstva su doznačavana javnim preduzećima, bez utvrđenog pojedinačnog obračuna kolika je obaveza Kantona po osnovu niže utvrđene cijene u odnosu na stvarnu kako je to predviđeno Zakonom o komunalnim djelatnostima, zbog čega ne možemo potvrditi pravilnost visine planiranih i doznačenih sredstava, kao i zakonsku usklađenost datih sredstava.

Krajem 2012. godine, formirano je Nezavisno stručno tijelo za validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga s zadatkom da do 31.12.2012. godine Vladi Kantona dostavi validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga za vodosnabdijevanje i toplotnu energiju radi utvrđivanja stvarne cijene komunalnih usluga, a za ostale komunalne usluge zaključno sa 30.06.2013. godine. Nezavisno stručno tijelo je navedeni zadatak za vodosnabdijevanje i toplotnu energiju izradilo s zakašnjenjem u januaru i februaru 2013. godine, nakon čega je Vlada Kantona 16.07.2013. godine donijela Odluku o utvrđivanju cijena usluga vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnju otpadnih voda. Procedura oko utvrđivanja cijene komunalne usluge javnog prevoza putnika u KJKP „Gras“ pokrenuta po Zaključku Vlade iz marta 2013. godine, kojim je Ministarstvo saobraćaja zaduženo da nakon određenja i usvajanja ekonomske cijene usluga javnog prevoza od strane Vlade uskladi propise koje donosi o subvencioniranju troškova javnog prevoza sa stvarnom cijenom koštanja komunalnih usluga javnog prevoza.

Prema Informaciji o poslovanju kantonalnih komunalnih preduzeća za 2012. godinu koju je sačinio Zavod za planiranje Kantona, ukupno ostvareni gubitak tekuće godine komunalnih preduzeća iznosi 83.927.930 KM i veći je u odnosu na 2011. godinu za 13,19%. Gubitke su ostvarili: Vodovod i kanalizacija, Toplane, Sarajevogas, Park, Vodostan Ilijaš, Komunalac Hadžići i Gras.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša na ime subvencija javnim preduzećima iz resora prostornog uređenja doznačilo je 39.991.565 KM i to: KJKP „Toplane“ Sarajevo 6.966.400 KM, KJKP „Rad“ 7.600.000 KM, „Vodovod i kanalizacija“ 5.703.200 KM, „Park“ 6.250.000 KM, „Pokop“ 4.950.000 KM, JKP „Komunalac“ Hadžići 1.030.100 KM, JKP „Vodostan“ Ilijaš 690.100 KM i JKP „Trnovo“ 310.000 KM za sufinansiranje djelatnosti individualne komunalne potrošnje i 6.491.765 KM za troškova električne energije i održavanje javne rasvjete na području Kantona.

Ministarstvo još uvijek nema usvojenu metodologiju na osnovu koje se utvrđuje visina sredstava koja se doznačava komunalnim javnim preduzećima iz budžetskih sredstava.

Prijedlog Zakona o sanaciji (konsolidaciji) kantonalnih javnih komunalnih preduzeća ovo Ministarstvo je izradilo u 2010. godini uputilo Vladi na usvajanje, ali isti nije usvojen ni u 2012. godini. Takođe, Informaciju u vezi pripreme i donošenja Zakona o sanaciji i konsolidaciji kantonalnih javnih preduzeća u Kantonu Ministarstvo je sačinilo u maju 2012. godine, a Vlada Kantona donijela Zaključak o prihvatanju.

Ministarstvo saobraćaja realiziralo je tekuće transfere od 13.021.558 KM, od čega je za subvencije javnim preduzećima doznačeno 12.519.525 KM (subvencioniranje KJKP „Gras“ Sarajevo za razliku cijene

za penzionerske mjesečne karte 5.636.798 KM i „Centrotrans – eurolines“ 82.955 KM, subvencioniranje troškova studentskih karata 1.384.771 KM i za pokriće dijela gubitka KJKP „Gras“ 5.415.000 KM).

Tokom revidirane godine Ministarstvo saobraćaja nije imalo usvojenu metodologiju na osnovu koje se utvrđuje visina sredstava koja se doznačavaju iz Budžeta Kantona. Početkom 2013. godine ministar saobraćaja je donio Upustvo o metodologiji doznačavanja sredstava za pokriće gubitka iz prethodnih godina i izdate garancije za kreditne obaveze KJKP „Gras“ d.o.o Sarajevo koja su odobrena u Budžetu Kantona.

U revidiranoj godini za ove namjene doznačena su sredstva u iznosu 5.415.000 KM, a planirano je 3.600.000 KM a preraspodjalama uvećano na 5.015.000 KM.

Revizijom smo utvrdili da je na subvencijama KJKP „Gras“ d.o.o za pokriće dijela gubitka izvršeno prekoračenje budžetom planiranih sredstava za 400.000 KM, čime je postupljeno suprotno članu 4. Zakona o budžetima u FBiH. Transfer novčanih sredstava iz je izvršen 30.04.2012. godine na račun KJKP Sarajevogas bez ikakvog popratnog ulaznog dokumenta – obrazac br. 2, odnosno bez sačinjene knjigovodstvena isprave koja predstavlja osnov za knjiženje poslovnog događaja, što je suprotno Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona. U obavijesti o doznačenim sredstvima navedeno je da se radi o avansu za troškove gasa budžetskih korisnika, iako dokument avans – nikad nije sačinjen. Navedena sredstva su evidentirana na poziciji rashoda tek po izvršenom popisu Ministarstva saobraćaja a po Zaključku Vlade (odobreni unosi više stvorenih obaveza iznad budžetom predviđenih sredstava za 2012. godinu). Naime, na naš zahtjev u naknadno sačinjenoj Izjavi navedeno je da je: „Ministarstvo finansija **na osnovu telefonskog zahtjeva** ministra Ministarstva saobraćaja izvršilo uplatu od 400.000 KM na račun KJKP Sarajevogas“. Navedenom je prethodilo obavještenje od BH Gasa upućeno KJKP Sarajevogas da će na navedeni datum obustaviti isporuku prirodnog gasa a zbog neizmirenih obaveza ovog preduzeća prema BH Gasu. Kako je u tom trenutku KJKP „Gras“ imao neizmirenih obaveza prema KJKP Sarajevogas u navedenom iznosu izvršeno je plaćanje od strane Ministarstva finansija kao avans na ime pokriće troškova utrošenih količina prirodnog gasa preduzeća KJKP „Gras“. Navedena transakcija je takođe izvršena bez ikakvog sačinjenog dokumenta koji potvrđuje knjiženje poslovnog događaja između tri navedene strane.

Transfere za subvencioniranje javnih komunalnih preduzeća usaglasiti sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, a poslovne događaje evidentirati u skladu sa računovodstvenim propisima.

4.5.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u iznosu od 38.539.502 KM i predstavlja izvršenje 50,78 % od plana, a u odnosu na prethodnu godinu manje je za 1.782.367 KM ili 4,85 %. Navedeni transferi najznačajni su kod: Ministarstva saobraćaja 12.488.833 KM, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša 8.971.542 KM, Ministarstva za boračka pitanja 4.284.017 KM i Uprave za civilnu zaštitu 4.064.642 KM.

Ministarstvo saobraćaja je realiziralo 12.488.833 KM od čega za sanaciju tramvajske pruge, pružnih prelaza i izradu projektne dokumentacije 7.147.026 KM a 1.800.000 KM za plaćanje preuzetih kreditnih obaveza iz ranijih godina KJKP „Gras“ d.o.o. Sarajevo za investicione projekte remont i modernizacija tramvaja -SATRA, nabavku autobusa, trolejbusa, minibusa i sanaciju pruge i pružnih prelaza.

Za **projekat sanacije tramvajske pruge** od Bašćaršije do Marijin Dvora u dužini od 2200 metara **ukupno je utrošeno 7.120.099 KM** (prvobitno ugovoreni iznos 5.965.080 KM i nepredviđeni i dodatni radovi 1.155.019 KM) koji je finansiran iz kreditnih sredstava na osnovu zaduženja Kantona u toku 2011. i 2012. godine. Sredstva za realizaciju Projekta planirana su budžetom za 2011. godinu u iznosu od 1.000.000 KM i budžetom za 2012. godinu 5.000.000 KM i to iz kreditnih sredstava.

Provedenom revizijom ulaganja u sanaciju tramvajske pruge nepotvrđujemo zakonsku usaglašenost ovih transakcija zbog toga što **najpovoljniji ponuđač nije izabran u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH što je detaljno obrazloženo u tački 4.6. Izvještaja.**

Kod **Ministarstva privrede** u okviru kapitalnih transfera realizovano je 530.000 KM za **nastavak sufinansiranja projekta Sanacija ski staza na Bjelašnici**. Za realizaciju sredstava iz Budžeta za 2012. godinu zaključen je ugovor između Ministarstva i ZOI 84 Olimpijski centar d.o.o. Sarajevo kojim je definisano da će se dio sredstava u iznosu 268.884 KM uplatiti korisniku odmah nakon potpisivanja ugovora, a ostatak sredstava u skladu sa raspoloživim sredstvima za izvršene radove na osnovu dostavljene

relevantne dokumentacije. Sredstva su se doznavačavala korisniku na osnovu dostavljenih ugovora (i faktura) za koje je procedure izbora najpovoljnijeg dobavljača provodio korisnik.

Utvdili smo da nije izvršena stvarna kontrola i nadzor nad utroškom ovih sredstava u cijelosti obzirom da korisnik nije u svim slučajevima dostavio dokaz o plaćanju faktura, zapisnike o primopredaji radova, a niti je vršena kontrola na terenu. Ilustracije radi iznos od 89.932 KM doznačen je ZOI (15.06.2012.godine) za realizaciju ugovora zaključenim sa „Džekos“ d.o.o. Sarajevo za radove na rekonstrukciji dijela staze IV međutim ni do okončanja revizije faktura nije izmirena.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša kapitalne transfere realiziralo je 8.971.542 KM. U okviru navedenog kapitalni transferi javnim preduzećima doznačeni su 4.358.179 KM, neprofitnim organizacijama 2.801.268 KM. Za finansiranje i sufinansiranje izgradnje i rekonstrukcije vodovodnih i kanalizacionih mreža i rezervoara za vodu općinama je doznačeno 1.812.094 KM i to: Vogošća 600.000 KM, Stari Grad 284.114 KM, Novi Grad 282.363 KM, Hadžići 82.000 KM, Ilijaš 250.000 KM, Ilidža 160.000 KM, Trnovo 52.471KM i projekti komunalne infrastrukture u općini Sarajevo 101.146 KM.

Kod **Uprave za civilnu zaštitu** kapitalni transferi prvobitno su planirani u iznosu od 1.300.000 KM, a nakon donošenja Odluke o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće na području Kantona od 04.02.2012. godine na poziciji interventna sredstva preraspodjelama i planom utroška za 2012. godinu povećani su na 4.620.499 KM. Od čega su realizirani u iznosu od 4.064.641 KM. U revidiranoj godini nije bilo realizacije na poziciji sanacija klizišta u Kantonu (zbog izvršenih preraspodjela), osim neblagovremenog podnošenja Izvještaja i dokaza o realizaciji projekata sa pojedinačnim i konačnim obračunom utrošenih sredstava iz 2011. godine (rok 30.06.2012. godine) od strane Zavoda za izgradnju Kantona.

Uprava za civilnu zaštitu ni u 2012. godini nije izradila Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća područja Kantona za period 2012.-2015. godine, a niti Plan zaštite od požara Kantona. Prema obrazloženju odgovornih isti nije donesen iz razloga što Vlada kantona nije usvojila dokumente koje prethode programiranju, odnosno Procjenu ugroženosti od požara na području Kantona, kao i Plan zaštite od požara. U obrazloženju je navedeno da je tokom 2012. godine Vlada Kantona dva puta razmatrala Procjenu ugroženosti i zatražila doradu iste.

Potrebno je da Vlada donese Procjenu ugroženosti od požara na području Kantona, nakon čega Uprava za civilnu zaštitu treba da izradi Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Plan zaštite od požara.

4.6 Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama BiH

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu 21.131.058 KM i u odnosu na planirane manji su za 15.695.859 KM ili 42,62 %, a izvršenje prethodne godine veći su za 2.988.000 KM ili 16,47 %. Struktura nabavljenih stalnih sredstava je slijedeća: zemljište 248.798 KM, građevine 1.189.984 KM, oprema 3.701.645 KM, ostala stalna sredstva (robne rezerve) 2.587.019 KM, stalna sredstva u obliku prava 322.478 KM i rekonstrukcija i investiciono održavanje 13.081.134 KM.

Postupci nabavke kancelarijskog i ostalog materijala za ministarstva i uprave (osim MUP-a i nižih potrošačkih jedinica) za koje procedure provodi Stručna služba za zajedničke poslove ponavljani su po nekoliko puta koji zbog žalbi ponuđača u toku 2012. godine nisu okončani. Nabavka kancelarijskog materijala i tonera vršena je od dobavljača prethodne godine sa kojima su zaključeni aneksi ugovora kojima su produženi rokovi trajanja do odabira novih dobavljača.

U okviru kapitalnih transfera kod **Ministarstva saobraćaja za projekat sanacije tramvajske pruge** od Bašćaršije (stara Pravoslavna crkva) do Marijin Dvora („S“ krivina) u dužini od 2200 m. utrošeno 7.120.099 KM (prvobitno ugovoreni iznos 5.965.080 KM i ugovor za nepredviđene i dodatne radove 1.155.019 KM).

Sredstva za realizaciju Projekta planirana su budžetom za 2011. godinu u iznosu od 1.000.000 KM i budžetom za 2012. godinu 5.000.000 KM i to iz kreditnih sredstava.

Procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača procijenjene vrijednosti od 6,5 miliona KM pokrenuta je u maju 2011. godine međunarodnim otvorenim postupkom. Postupak nabavke vršen je po sistemu inženjeringa odnosno „ključ u ruke“ (gdje izvođač učestvuje u projektovanju tj. sačinjava tehničko rješenje, vrši nabavku potrebnog materijala, izvodi usluge odnosno vodi i nadzire kompletne aktivnosti i odgovoran je za konačno rješenje). Kriteriji za odabir najpovoljnijeg izvođača radova bili su:

1. kvalitet ponuđenog tehničkog rješenja provjerenog u praksi (40%),
2. cijena, uslovi i način plaćanja (40%),
3. mogućnost kreditiranja ili odgođenog plaćanja (10%),
4. rok završetka radova (5%) i
5. garantni rok za izvedene radove (5%).

U predviđenom roku stigle su tri (3) ponude: Euro-asfalt d.o.o Sarajevo sa vrijednošću ponude 4.548.454 KM, TECA d.o.o Ljubljana 5.965.080 KM i OHL ŽS Brno Češka Republika (s popustom) 5.170.700 KM. Euro-asfalt je isključen iz konkurencije po procjeni komisije zbog neispunjavanja kvalifikacijskih kriterija, a isti je kasnije angažovan kao podizvođač. Izvršeno je bodovanje ponuda nakon čega je komisija predložila da se kao najpovoljniji odabere ponuđač TECA d.o.o. Ljubljana sa ponudom od 5.965.080 KM. Vlada je 25.08.2011.godine dala saglasnost na odabir dobavljača i ovlastila ministra saobraćaja da zaključi ugovor sa odabranim dobavljačem nakon dobivanja saglasnosti Skupštine na kreditno zaduženje. Sa TECA d.o.o. Ljubljana je 02.12.2011. godine zaključen okvirni sporazum o izvođenju radova inženjeringa, kojim je definisana realizacija projekta u fazama po obezbjeđenju finansijskih sredstava i do kraja mjeseca avansno je doznačeno 800.000 KM.

Izvršili smo provjeru primjene propisanih postupaka za izbor najpovoljnijeg ponuđača i utvrdili da isti nije proveden u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i da je izabran najpovoljniji izvođač radova. Razlozi za naprijed navedeno su:

- Odabrani ponuđač je ponudio mogućnost kreditiranja na osnovu čega je dobio 10 bodova što je bilo i presudno za odabir istog (čija je ponuda bila veća za 794.380 KM). Međutim u zaključenom okvirnom sporazumu izvršene su izmjene u odnosu na ponudu, jer je ugovoreno da će investitor obezbjediti sredstva i ista uplatiti na račun izvođača, a ne da će izvođač obezbjediti kredit kako je ponuđeno, zbog čega je isti ocijenjen kao povoljniji. Navedeno je suprotno članu 39. Zakona o javnim nabavkama BiH kojim je propisano da se prilikom dodjele ugovora o nabavci cijena navedena u najuspješnijoj ponudi, kao i ostali elementi ne mogu mjenjati.
- Ponuda odabranog ponuđača nije ispravno dostavljena (bez pečata i potpisa) što nije u skladu sa članom 21. tačka 10. Zakona o javnim nabavkama BiH kojim je propisano da ponude moraju biti zatvorene sa pečatom i potpisom, što je konstatovano i u Zapisniku sa otvaranja ponuda;
- Tenderska dokumentacija za predmetnu nabavku nije sačinjena na propisanim obrascima Agencije (Model standardne tenderske dokumentacije za ugovor o javnim nabavkama) što nije u skladu sa članom 13. tačka 4. Zakona o javnim nabavkama BiH;
- Obavještenje o dodjeli ugovora nije objavljeno u Službenom glasniku BiH što nije u skladu sa članovima 20. i 40. Zakona o javnim nabavkama BiH.

Ugovorni organ odgovoran je i dužan poštivati postupke izbora najpovoljnijeg ponuđača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

4.7 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2012. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i finansiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

Red br.	Opis	Budžet za 2012. god (GIB)	Ostvareno u 2011. godini	Ostvareno u 2012. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
A	Prihodi, primici i finansiranje (I+II+III)	780.848.219	641.056.983	642.498.949	82,28	100,22
I	Prihodi (1+2)	694.887.019	623.423.863	610.208.612	87,81	97,88
1.	Prihodi	678.216.277	609.607.081	596.114.602	87,89	97,79
2.	Tekući transferi i donacije	16.670.742	13.816.782	14.094.010	84,54	102,01
II	Primici	24.961.200	7.633.121	6.290.337	25,20	82,41
III	Finansiranje (primljeni krediti i zajmovi)	61.000.000	10.000.000	26.000.000	42,62	260,00
B	Ukupni rashodi i izdaci (V+VI)	780.848.219	657.582.266	709.956.653	90,20	107,96
V	Rashodi i izdaci	765.348.319	645.584.296	697.606.996	91,15	108,06

VI	Otplate duga	15.499.900	11.997.970	12.349.657	79,68	102,93
C	Višak rashoda nad prihodima (I - V) (samo za ostvarene iz Računa prihoda i rashoda)	-	1.437.376	63.852.326	-	4.442,28
D	Višak ostv.rashoda i izdataka u odnosu na prihode, primitke i finansiranje (A-B)	0	16.525.283	67.457.704	-	408,21
E	Prekoračenje Budžeta u 2011. godini (nisu iskazani na rashodima i izdacima)	-	7.522.991	-	-	-
F	Pogrešno evidentirani namjenski prihodi	-	834.089	-	-	-
G	Nepokriveni deficit iz 2011. godine	-	-	16.963.059	-	-
F	Ukupan deficit (D+E+F+G)	-	24.882.363	84.420.763	-	339,28

Kao što se vidi iz tabele u tekućoj godini višak rashoda i izdataka u odnosu na prihode, primitke i finansiranje iskazan je u iznosu od 67.457.704 KM i predstavlja veću potrošnju u odnosu na raspoloživa sredstva. Ukupan deficit na datum bilansa sa uključenim nepokrivenim deficitom iz prethodne godine od 16.963.059 KM iskazan je u bruto bilansu u iznosu od 84.420.763 KM.

Revizijom smo utvrdili da knjigovodstveno ostvareni akumulirani deficit koji je iskazan u Glavnoj knjizi i godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta (GIB) u iznosu od 84.420.763 KM nije tačno objavljen u finansijskom izvještaju „Bilans stanja“. Prema kojem je akumulirani deficit (neraspoređeni višak rashoda nad prihodima) na kraju 2012. godine objavljen u iznosu od 98.124.561 KM uz istovremeno iskazivanje na istoj poziciji „suficita“ (neraspoređeni višak prihoda nad rashodima) od 13.703.797 KM, iako isti nije proizašao iz rezultata poslovanja. Takođe, deficit iskazan u „Bilansu stanja“ ne odgovara podacima iz bruto bilansa, jer nije popunjen preuzimanjem salda sa konta stanja iz Glavne knjige, čime nije postupljeno u skladu sa članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Razliku uvećanog deficita u iznosu od 13.703.797 KM u odnosu na iskazani u bruto bilansu od 84.420.763 KM predstavljaju primici od neutrošenih kreditnih sredstava, koji su primljeni u 2012. godini. Takođe, u Izvještaju o izvršavanju budžeta za 2012. godinu je izvješteno da je ostvaren akumulirani deficit od 98.124.561 KM, na način da su od ukupnih prihoda, primitaka i finansiranja (642.498.949 KM) umanjani primici od 13.703.797 KM, te od dobivenog iznosa 628.795.151 vršeno upoređivanje sa ukupnim rashodima i izdacima.

Ovakav način izvještavanja kroz umanjenje primitaka i prenos istih u narednu 2013. godinu, a koji su postali mjerljivi i raspoloživi u 2012. godini, odnosno kad su uplaćeni na JRT je suprotan članu 59. Zakona o budžetima u FBiH, a slijedom toga članu 20. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članu 47. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta. Posljedica čega je dovelo do uvećanja deficita za 13.703.797 KM, iako isti ne predstavlja rashode i izdatke u tekućoj godini, odnosno ne nalaze se u strukturi iskazanog deficita u finansijskim izvještajima.

Uskladiti izvještavanje o finansijskom rezultatu u Bilansu stanja prema stvarnim podacima iz Glavne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima kako bi početna stanja odgovarala stvarnim događajima.

4.8 Godišnji popis na dan 31.12.2012. godine

Centralna popisna komisija za popis sredstava, obaveza i potraživanja Kantona je sačinila Izvještaj o popisu sredstava, potraživanja i obaveza budžetskih korisnika koji su u evidenciji Jedinственог računa Trezora Kantona na dan 31.12.2012. godine i usvojen je Zaključkom Vlade od 26.02.2013. godine.

U Izvještaju su pored ostalog navedene i ukupne više stvorene obaveze od 33.263.225 KM u odnosu na planirana sredstva u Budžetu za 2012. godinu koje su knjižene na teret rashoda Budžeta za 2012. godinu.

Komisija za popis novčanih sredstava nije dala obrazloženje za ostala izdvojena sredstva. Takođe, komisija za popis novčanih sredstava i Komisija za razgraničenja namjenskih i vlastitih prihoda unaprijed naplaćenih a neutrošenih u 2012. godini nisu izvršile usaglašavanje stanja novčanih sredstava iskazanih na podračunima za namjenska sredstva za šume, naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, naknada za okoliš, sredstva za spašavanje i za ceste.

Popis stanova budžetski korisnici nisu obavili na propisan način jer su samo preuzeli finansijski iznos iz knjigovodstvenih evidencija bez naturalnog popisivanja odnosno dokazivanja da se radi o imovini kojom raspoložu budžetski korisnici. U obrazloženjima za neisknjižavanje stanova je navedeno da je postupak povrata/otkupa u toku, ili se vodi sudski spor, odnosno da se ne raspolože validnom dokumentacijom.

Pojedini budžetski korisnici preuzeli su samo knjigovodstvena stanja potraživanja bez usaglašavanja, obrazloženja i priloženih dokaza da su poduzete sve zakonski propisane mjere za naplatu istih, a samo za dio potraživanja osigurana je ovjerena confirmacija od strane kupaca koja potvrđuje postojanje potraživanja.

Svi budžetski korisnici obavezni su popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje imovine Kantona i isto uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH i internim aktima.

4.8.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva, na kraju fiskalne godine, na transakcijskim računima koji su u sastavu Jedinstvenog računa trezora iznosila su 19.931.290 KM.

Novčana sredstva iskazana na datum bilansa su:

	31.12.2012.	31.12.2011.
Novčana sredstva	19.931.290	28.192.981
Transakcijski računi u bankama	19.903.513	25.039.017
Prelazni račun	21.673	3.153.964
Ostala izdvojena sredstva	6.104	-

Provedenom revizijom izvršili smo upoređivanje namjenskih sredstava iskazanih na podračunima i razgraničenih prihoda po istom osnovu. Shodno Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona unaprijed naplaćeni prihodi – namjenska sredstva se na kraju godine razgraničavaju, što znači da saldo na računu treba da odgovara razgraničenim prihodima ukoliko sredstva nisu trošena za druge namjene. **Utvdili smo da su raspoloživa sredstva manja za 13.421.343 KM u odnosu na razgraničene prihode i to:**

- **sredstva od naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe** na datum bilansa prema izvodu banke su 27.423,50 KM, a razgraničeni namjenski prihod 1.731.346 KM, što upućuje da su korištena za druge namjene u iznosu 1.703.923 KM. Prema pomoćnoj evidenciji ista su korištena za tekuću likvidnost budžeta a bez pismene dokumentacije o posuđivanju namjenski sredstava. Sredstva nisu vraćena na datum bilansa, nego u januaru 2013. godine.
- **sredstva od naknada za šume** na datum bilansa prema izvodu banke su 897.396 KM, a razgraničeni prihod 3.857.574 KM, što predstavlja razliku od 2.960.178 KM u kojem iznosu su ova sredstva korištena su za isplatu plaća a nisu vraćena na datum bilansa, čime nije postupljeno shodno Zaključku Vlade o posuđivanju donesenom u prvoj polovini 2012. godine.
- **sredstva od naknada za okoliš** na datum bilansa prema izvodu banke iznosila su 376.440 KM, a razgraničeni prihod 1.396.569 KM, što predstavlja razliku od 1.020.129 KM koja od momenta otvaranja podračuna u februaru 2012. godini nisu prenesena na namjenski podračun, a niti do okončanja revizije (juli 2013. godine).
- **sredstva od naknada za vode, parkirališta, vlastite prihode, donacije i transfere** se prikupljaju na budžetskom računu otvorenom kod Unicredit banke dd, zajedno sa svim ostalim sredstvima na kojem su iskazana ukupna novčana sredstva u iznosu 14.844.269 KM. Dok je prema razgraničenim namjenskim prihodima (uključujući i kreditna sredstva) trebalo da bude stanje u iznosu od 22.581.382. Od čega su razgraničeni prihodi sredstava za vode 1.559.248 KM, sredstva od naknada za parkirališta 2.145.073 KM, sredstva Uprave za inspeksijske poslove 292.064 KM, vlastiti prihodi 5.546.748 KM, ragraničene donacije 159.673 KM i transferi 366.897 KM, kao i neutrošena kreditna sredstva od 12.511.679 KM (kreditni kod Unicredit banke). Obzirom da se sva sredstva iskazuju na jednom transakcijskom računu i da su namjenska sredstva korištena a da se o tome nije vodila nikakva pomoćna evidencija nije nam prezentirana struktura koja su sredstva iskorištena, a nisu vraćena na dan 31.12.2012. godine. Prema tvrdnjama odgovornih razlika od 7.737.113 KM manje iskazanih novčanih sredstava predstavljaju novčana sredstva za vode, parkirališta i dio vlastitih prihoda.

Upoređivanjem raspoloživih sredstava na datum izvještavanja i razgraničenih prihoda vidljivo je da su namjenska sredstva trošena za tekuću likvidnost Budžeta.

Skrećemo pažnju da je trošenje namjenskih sredstva zakonski uređeno, dok posuđivanje i trošenje za druge namjene ovih sredstava nikakvim propisom nije uređeno.

Iako, smo prethodne godine za otvorene posebne transakcijske račune koji nisu u sistemu JRT-a dali preporuku o postupanju u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH, navedeno nije postupljeno. Tako da prema izvještaju Centralne popisne komisije stanje neugašenih računa odobrenih od strane Vlade Kantona za koje korisnici budžeta Kantona imaju otvorene račune u skladu sa Uputstvom Vlade o zatvaranju računa budžetskih korisnika na dan 31.12.2012. godine iznosilo je 63.388.211 KM. Naime, radi se o 16 transakcijskih računa iskazanih u domaćoj valuti i 1 devizni račun. Od čega je 6 računa kojim raspolaže Zavod za izgradnju Kantona iskazan ukupan iznos od 21.937.757 KM.

Vlada Kantona treba da sagleda mogućnost uključivanja posebnih računa u sistem JRT-a Kantona u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH.

4.8.2 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

4.8.2.1 Stalna sredstva

U konsolidovanom finansijskom izvještaju sadašnja vrijednost stalnih sredstava na datum bilansa iznosi 305.762.113 KM, nabavna vrijednost 443.382.740 KM a otpisana vrijednost 137.620.627 KM.

Vrijednost stalnih sredstava po vrstama prikazana je u tabelarnom pregledu, te promjene i kretanja tokom revidirane godine i uporedni podaci prethodne i 2012. godine:

Opis	Zemljište	Gradevine	Oprema	Ostala stalna sredstva	Sredstva u obliku p rava	Sredstva u pripremi	Sredstva van upotrebe	Ukupno
Nabavna vrijednost								
01.01.2012. godine	7.050.767	256.815.096	110.074.058	3.521.757	19.948.438	35.442.149	115.997	432.968.263
Direktne nabavke	-	898.984	3.437.943	2.587.019	322.478	3.761.334	-	11.007.758
Prenos sa pripreme	-	17.826.610	441.501	-	-	-	-	18.268.111
Donacije	-	177.060	788.845	275.848	294.180	-	-	1.535.933
Preknjižava. sa/na	-	14.778	5.529	-	-	-	-	20.307
Poveć. poč. stanjem	152.241	1.943.055	1.873.715	-	-	24.191	-	3.993.202
Ukupno povećanje	152.241	20.860.487	6.547.533	2.862.867	616.658	3.785.525	-	34.825.311
Isknjižavanje/prodaja	-	-	(64.742)	(3.561.545)	(43.958)	-	-	(3.670.245)
Preknjižava. sa/ na	-	-	(121.060)	-	-	(18.402.707)	-	(18.523.767)
Rashodo. po popisu	-	(12.745)	(2.163.777)	(38.384)	(1.916)	-	-	(2.216.822)
Ukupno smanjenje	-	(12.745)	(2.349.579)	(3.599.929)	(45.874)	(18.402.707)	-	(24.410.834)
Stanje 31.12.2012.	7.203.008	277.662.838	114.272.012	2.784.695	20.519.222	20.824.967	115.997	443.382.740
Amortizacija								
01.01.2012. godine		33.121.150	90.465.906	-	3.906.477			127.493.533
Poveć. poč. stanjem		472.798	1.325.084	-	1.200			1.799.082
Amortizacija 2012.		1.920.790	8.146.798	-	418.294			10.485.882
Isknjižavanje amort.		-	(11.522)	-	-			(11.522)
Rashod po popisu		(2.106)	2.113.317	-	-			(2.146.348)
ISPRAVKA 31.12.12.		35.512.632	97.812.949	-	4.325.971			137.620.627
Neotpisana vrijednost 31.12.2011.	7.050.767	223.693.946	19.608.152	3.521.758	16.041.961	35.442.149	115.997	305.474.730
Neotpisana vrijednost 31.12.2012.	7.203.008	242.150.206	16.459.063	2.815.621	16.193.251	20.824.967	115.997	305.762.113

Uvidom u prezentirani pregled promjena na stalnim sredstvima u 2012. godini, povećanje početnim stanjem od 3.993.202 KM se odnosi na nove korisnike JU Djeca Sarajeva i JU Centar za socijalni rad.

Provedenom revizijom provjeravali smo tačnost iskazane vrijednosti stalnih sredstava u finansijskim izvještajima, upravljanje imovinom i kontrolne postupke rukovodnih struktura koji su provedeni nad stalnim sredstvima sa svrhom dokazivanja da su stalna sredstva u objavljenoj vrijednosti imovina Kantona i da su na raspolaganju i upotrebi za funkcije istog. U tu svrhu izvršili smo provjere popisa stalnih sredstava što su propisane kontrole i ciljanu provjeru iskazanih vrijednosti stanova i sredstava u pripremi.

Revizijom smo utvrdili da su rukovodne strukture Kantona u skladu sa pravilima usvojile potrebne akte i naložile kontrolu nad stalnim sredstvima nalažući popis i sravnjenje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, ali da je izostala potrebna kontrola ovlaštenih lica budžetskih korisnika čije komisije su vršile popis u dijelu kontrole potpunog popisa te sravnjenja stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

U okviru **gradevina - stambeni objekti** kod Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih iskazana je vrijednost stanova knjigovodstvene vrijednosti 2.338.676 KM. U odnosu na prethodnu godinu povećana je vrijednost stanova za 181.898 KM koji se vode kod JU Djeca Sarajeva (novi budžetski korisnik). Kao i prethodne godine, u izvještaju Centralne popisne komisije je navedeno: „da se radi o stanovima koji su u

vlasništvu budžetskih korisnika ili koji su prodati, ali zbog nedostatka validne dokumentacije ili nekih drugih razloga nisu još isknjiženi.“ Stanovi su iskazani kod slijedećih korisnika i to: škole srednjeg obrazovanja za 23 stana u vrijednosti 1.506.094 KM; škole osnovnog obrazovanja za 14 stanova 599.840 KM; JU Djeca Sarajeva za 3 stana 181.898 KM; Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo 1 stan 25.163 KM; Narodno pozorište 1 stan 25.678 KM i Bosanski kulturni centar za 4 stana 1,46 KM.

Prethodnih godina pokrenute su aktivnosti na utvrđivanju i prikupljanju potrebne dokumentacije za isknjižavanje stanova koji su ranije otkupljeni. U revidiranoj godini provedeno je samo isknjižavanje kod Narodnog pozorišta za 4 stana u vrijednosti 40.518 KM. Iako su na datum bilansa postojali relevantni dokazi da je kod OŠ „Osman Nuri Hadžić“ stan u vrijednosti 36.960 KM otkupljen još 2003. godine i kod JU „Djeca Sarajeva“ stan nabavne vrijednosti 50.556 KM otkupljen po kupoprodajnom ugovoru iz 2007. godine, nije izvršeno isknjižavanje istih.

Svi budžetski korisnici koji iskazuju stanove u svojim knjigama dužni su izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i radi realnog iskazivanja imovine kojom raspolaže Kanton u skladu sa propisim za privatizirane stanove pokrenuti postupak isknjižavanje iz knjigovodstvenih evidencija.

Prema dokumentaciji Bosanski kulturni centar (BKC) raspolaže sa građevinskim objektima (3 lokacije) čija je nabavna i sadašnja vrijednost 245,85 KM, kao i sa 4 stana vrijednosti 1,46 KM. Imovina je preuzeta iz nekadašnjeg RU „Đuro Đaković“ Sarajevo čiji je, kako se navodi JU BKC pravni sljednik i stanje je nepromijenjeno još od 1992. godine. Nema podataka o kojim građevinskim objektima, odnosno stanovima se odnosi. Početkom 2012. godine JU BKC obratila se Ministarstvu kulture i sporta sa zahtjevom za mišljenje o vrednovanju nekretnina kojim raspolaže JU BKC. U zahtjevu je istaknuto da ova ustanova „nije upisana u zemljišnim knjigama ni kao vlasnik ni kao korisnik preuzetih građevinskih objekata, kao i da je iskazana vrijednost imovine podcijenjena“.

Potrebno je da JU BKC u saradnji sa nadležnim budžetskim korisnicima utvrdi stvarno vlasništvo nad stanovima, odnosno nad preuzetom imovinom, kao i da u slučaju utvrđivanja vlasništva izvrši procjenjivanje bilasnih pozicija u skladu sa računovodstvenim propisima.

Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu 20.824.966 KM. Tokom 2012. godine izvršen je prenos sa pripreme i stavljanje u upotrebu u iznosu od 18.402.707 KM od čega najveći dio kod Ministarstva obrazovanja, nauke i mladih 11.800.104 KM koje se odnose na finansiranje projekta izgradnje i rekonstrukcije školskih objekata započetih u ranijim godinama (2007. i 2008. godine) i Ministarstva unutrašnjih poslova 5.987.553 KM koji se odnosi na novoizgrađenu zgradu za smještaj Jedinice za podršku MUP-a na lokalitetu Pionirska dolina, čija izgradnja je završena i koristi se već duži vremenski period.

Za sva nematerijalna sredstva ne vodi se propisana pomoćna evidencija, odnosno materijalno knjigovodstvo. Nisu usklađene pomoćne evidencije vezane za materijalna stalna sredstva sa propisom. Naime, prema članu 61. Pravilnika o računovodstvu budžeta u FBiH propisano je obavezno vođenje pomoćnih knjiga koje vode korisnici budžeta i unose tačno propisani podaci koji omogućavaju cjelovito praćenje uloženog novca u stalna sredstva i promjene na istima tokom perioda izgradnje i upotrebe.

4.8.2.2 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani iskazani su u iznosu 29.904.463 KM a odnose se na date kredite iz budžetskih sredstava fizičkim i pravnim licima sa područja Kantona. Plasman kredita vršen je putem više banaka sa kojima su zaključeni ugovori o međusobnim pravima i obavezama, a uslovi kreditiranja određeni su aktima zakonodavne i izvršne vlasti Kantona.

Stanje kredita po nosiocima	31.12.2012. godine	31.12.2011. godine
Ministarstvo za boračka pitanja	26.482.480	26.773.374
Ministarstvo za stambenu politiku	4.068.288	4.069.882
Ministarstvo privrede	2.101.619	5.241.648
Ostali budžetski korisnici	89.610	105.027
Ispravka vrijednosti	(2.837.534)	0
Ukupno	29.904.463	36.189.931

U odnosu na prethodnu godinu plasmani su manji za 6.285.468 KM a dijelom zbog prenosa potraživanja (kreditni za boračku populaciju 1.551.374 KM i pravnim licima 1.286.160 KM) na sumnjiva i sporna kod kojih su pokrenuti sudski ili stečajni postupci i neizvjesne naplate istih.

Tokom revidirane godine plasmani za **boračku populaciju** iskazani su u iznosu od 2.415.000 KM od čega je 2.100.000 KM za rješavanje stambenih pitanja, a 315.000 KM za otvaranje novih radnih mjesta. Za rješavanje stambenih pitanja boračke populacije iskazana je obaveza u iznos od 2.100.000 KM koliko je i odobreno budžetom, a na raspolaganje stavljeno svega 350.000 KM.

Prema podacima na dan izvještavanja stanje kredita datih za boračku populaciju iznosi 28.033.854 KM i to za kreditne linije za zapošljavanje pripadnika boračke populacije u periodu od 1997. - 2012. godine izdvojeno je 11.213.427 KM a 16.820.427 KM se odnosi na beskamratne pozajmice pojedincima za rješavanje stambenih pitanja.

Kao što smo navodili u prethodnim izvještajima povrat uloženog novca ne odvija se na ugovoreni način, a što je izraženo kod pozajmica datih boračkoj populaciji za otvaranje radnih mjesta iz perioda 1997.-2000. godine gdje je instrument obezbjeđenja povrata kredita devizna vojna knjižica. Prema prezentiranim podacim ukupne dospjele a neplaćene obaveze iznose 9.977.436 KM, od čega nenaplaćena dospjela otpлата po osnovu glavnog duga 8.624.987 KM a po osnovu kamata 1.352.449 KM. Za dospjela a nenaplaćena potraživanja pokrenuti su sudski postupci za koje je u određenim slučajevima obustavljen postupak izvršenja zbog nemogućnosti naplate istih. Ministarstvo je izvršilo preknjižavanje dijela potraživanja po ovom osnovu na sumnjiva i sporna i to 1.789.933 KM (1.551.374 KM glavnica i 238.559 KM kamate).

Zbog značajnog iznosa dospjelih a nenaplaćenih potraživanja, dugog vremenskog perioda naplate potraživanja i niske naplativosti potraživanja za koje su okončani sudski postupci u ranijim godinama nije realno očekivati da će iskazani iznos u cjelosti biti naplaćen kao i da su realno iskazana potraživanja u finansijskim izvještajima.

Potrebno je vršiti procjenu potraživanja te u skladu sa propisima i dokumentovanoj procjeni vršiti ispravke sa ciljem realnog iskazivanja potraživanja u finansijskim izvještajima.

4.8.3 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 7.491.468 KM i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 1.920.282 KM.

Struktura potraživanja iskazana na datum bilansa su:

	31.12.2012.	31.12.2011.
Kratkoročna potraživanja	7.491.468	5.571.186
Potraživanja od pravnih lica	1.165.846	4.646.287
Potraživanja za isporučene usluge	650.357	1.800.488
Potraživanja za unaprijed plaćenu robu	515.489	2.845.800
Ostala potraživanja	6.313.975	924.899
Sumnjiva i sporna potraživanja	5.630.141	293.045
Ostala potra. (potr. od uposlenika, za bolovanje, pripravnike i ostala)	683.834	631.854
Potraživanja po kreditima	11.647	0

Potraživanja od pravnih lica kod Ministarstva obrazovanja iskazana su u iznosu od 302.067 KM, kod MUP-a 62.324 KM, Bosansko kulturnog centra 62.930 KM, Profesionalne vatrogasne brigade 52.600 KM, Centra za slijepu i slabovidnu djecu 26.635 KM i Zavoda za specijalno vaspitanje 48.044 KM, a odnose se na unaprijed plaćene račune za isporučenu robu i pružene usluge pravnim i fizičkim licima.

Utvrđeno je da potraživanja nisu knjigovodstveno iskazana u cijelosti kod Ministarstva privrede (koncesione naknade) i potvrđena konfirmacijama što je zakonska obaveza kod Ministarstva obrazovanja, Centra za slijepu i slabovidnu djecu, Bosanskog kulturnog centra i Direkcije za puteve, zbog čega se ne može potvrditi tačnost iskazanih potraživanja. Nadalje popisne komisije (Ministarstvo obrazovanja, Centar za slijepu i slabovidnu djecu i Bosansko kulturni centar) nisu vršile analizu iskazanih potraživanja i dokazivanja realnosti istih već su preuzeta samo knjigovodstvena stanja. Isto tako za potraživanja koja su starija od 6 mjeseci nisu prenesena na sumnjiva i sporna potraživanja kako je propisano Računovodstvenim

politikama za trezor i kantonalne korisnike niti su poduzete sve mjere za naplatu (Centar za slijepu i slabovidnu djecu i Bosansko kulturni centar).

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 5.630.141 KM i čine 75 % ukupnih potraživanja, a najveća se odnose na Direkciju za puteve 1.984.992 KM, Ministarstvo za boračka pitanja 1.789.933 KM i Ministarstvo privrede 1.783.290 KM.

U odnosu na prethodnu godinu veća su za 5.337.096 KM a povećanje se u najvećem dijelu odnosi na prenos potraživanja po dugoročnim plasmanima iz ranijeg perioda boračke populacije i pravnih lica za koje su preuzete mjere naplate ili je potraživanje prijavljeno u stečajnu masu ali su ista neizvjesna za naplatu u ukupnom iznosu 3.579.098 KM i preknjižavanje potraživanja od „Europlakat“ d.o.o. Sarajevo kod Direkcije za puteve u iznosu 1.783.290 KM.

Kod **Direkcije za puteve** na sumnjivim i spornim potraživanjima iskazano je potraživanje od preduzeća „Europlakat“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 1.783.290 KM od čega se na 2012. godinu odnosi 504.854 KM (godišnja naknada 399.782 KM i jednokratne 105.072 KM), a 1.278.436 KM na raniji period (2004., 2010. i 2011.godina). Naime, Kanton je u 2000. godini sa preduzećem Europlakat zaključio Ugovor o pravu postavljanja novih nastrošnica na trolejbuskim, autobuskim i minibuskim stajalištima i postavljenje reklama na području Kantona na period do 2019. godine. U međuvremenu je usvojeni federalni propis koji je obavezan za primjenu kantona na osnovu kojih su izdavana rješenja koja su bila osnov za priznavanje ovih potraživanja a ista nisu prihvaćena od strane preduzeća.

Privredno društvo „Europlakat“ d.o.o. Sarajevo je pokrenulo parnicu protiv Kantona radi raskida ugovora i naknade štete radi nepoštivanja ugovora u visini od cca. 28 miliona.

Između Kantona i „Europlakat“ d.o.o. Sarajevo 23.04.2013. godine postignut je Sporazum o međusobnim pravima i obavezama kojim je ukupan dug „Europlakata“ prema Direkciji 1.854.371 KM a Europlakat po osnovu protivizvršenja potražuje od Direkcije 1.380.094 KM te da će razlika od 474.277 KM biti ravnomjerno raspodjeljena potpisnicima sporazuma. Također je definisano da će se zaključiti aneks ugovora i da će se povući svi predmeti koji se vode pred nadležnim sudovima od 2004.godine do potpisivanja Sporazuma. Na osnovu sporazuma zaključen je i Aneks ugovora kojim je definisana mjesečna cijena od 17.000 KM, te da se ugovor produžava za narednih 5 godina ukoliko Europlakat bude izmirivalo naknadu za postavljanje reklamnih panoa, kao i da će za postavljanje novih panoa cijena utvrđivati posebnim ugovorom u skladu sa važećim propisima koji regulišu ovu oblast.

Nadalje je utvrđeno da knjigovodstveno nisu iskazana potraživanja po zaključenim ugovorima o koncesijama, koja prema pomoćnoj evidenciji Ministarstva privrede iznose 595.230 KM (detaljnije opisano u tački 4.4. Izvještaja).

Kratkoročna potraživanja realno i tačno iskazivati u skladu sa računovodstvenim propisima, poduzimati mjere za naplatu istih, te vršiti procjenu vrijednosti pojedinačnih pozicija bilansa.

4.8.4 Kratkoročne obaveze i kratkoročna razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu 129.093.885 KM od čega su kratkoročne obaveze 88.190.535 KM i razgraničenja 40.903.350 KM (razgraničeni prihodi 22.506.149 KM i razgraničeni rashodi 18.397.201 KM).

Kratkoročne obaveze u odnosu na prethodnu godinu veće su za 34.387.123 KM ili 64 % i iste imaju trend rasta jer se neredovno izmiruju zbog nedostatka sredstava odnosno nelikvidnosti budžeta i stvaranja obaveza za namjene koje su nisu odobrene budžetom. Tako su na dan izvještavanja priznate obaveze koje nisu odobrene budžetom u iznosu od 18.397.201 KM, a iskazane na razgraničenim rashodima.

Struktura iskazanih kratkoročnih obaveza je slijedeća:

R.br.	Opis	Stanje na 31.12.2012.	Stanje na 31.12.2011.
1	2	3	4
	Ukupno kratkoročne obaveze (1+2+3)	88.120.535	53.803.412
1.	Kratkoročne tekuće obaveze	65.177.502	32.396.150
	Kratkoročne obaveze prema dobavljačima	63.558.757	31.743.594
	Kratkoročne obaveze prema fizičkim licima	1.250.672	495.391
	Ostale kratkoročne obaveze	368.073	157.165
2.	Obaveze prema uposlenim	22.573.198	21.345.026
	Obaveze za redovan rad	10.325.769	10.263.786

	Obaveze za naknade place	1.524.152	1.580.925
	Obaveze za doprinose	7.194.431	7.001.256
	Ostale obaveze prema uposlenicima	3.520.026	2.499.059
	Ostale obaveze	8.820	0
3.	Finansijski i drugi odnosi	369.835	62.236
4.	Ukupno kratkoročna razgraničenja (4.1 +4.2+ 4.3)	40.903.349	25.573.651
4.1	Kratkoročno razgraničeni prihodi	22.494.501	21.990.161
4.2	Kratkoročno razgraničeni rashodi	18.397.201	3.583.490
4.3	Ostala razgraničenja	11.647	0
UKUPNO (1+2+3+4)		129.023.884	79.377.063

Ukupne obaveze iskazane su 88.120.535 KM i odnose se na tekuće obaveze 65.177.502 KM, obaveze prema uposlenicima 22.573.198 KM i finansijski i obračunski odnosi povezanih jedinica 369.835 KM. Prema prezentiranim podacima dio obaveza je plaćen u toku 2013. godine a u trenutku okončanja revizije ostalo je neizmireno cca. 15,2 miliona.

Najveće su **obaveze prema dobavljačima** 63.558.757 KM od čega su kod Ministarstva obrazovanja 9.016.044 KM, Ministarstva finansija 7.899.514 KM, Ministarstva za boračka pitanja 6.391.598 KM, Ministarstva za rad, socijalnu politiku i raseljene 6.361.658 KM i Ministarstva za prostorno uređenje i zaštitu okoliša 5.990.720 KM. Navedene obaveze se u najvećem dijelu odnose na obaveze tekuće godine (dobavljači i korisnici tekućih transfera) koje su dospjele za izmirivanje.

Obaveze prema uposlenicima iskazane su 22.643.198 KM a odnose se na decembar 2012. godine (redovan rad 10.325.769 KM, naknade plaća 1.594.152 KM, porezi i doprinosi 7.194.431 KM i ostale obaveze prema uposlenim 3.520.026 KM) koje su izmirene u januaru 2013. godine.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su 40.903.350 KM, od čega se 22.494.501 KM odnosi na razgraničene prihode i 18.397.201 KM razgraničene rashode.

Razgraničeni redovni naplaćeni prihodi budućeg perioda su 19.792.329 KM i ostali razgraničeni prihodi 2.704.261 KM. Prema Izvještaju Komisije za razgraničenje prihoda struktura redovnih razgraničenih prihoda je: namjenski prihodi 13.719.011 KM i koriste se po posebnim propisima za finansiranje zakonom utvrđenih namjena, vlastiti prihodi 5.546.748 KM, donacije 159.673 KM i transferi 366.897 KM.

Kratkoročno razgraničeni rashodi odnose se na obaveze za koje budžetom nisu planirana sredstava (na razliku plaće 13.891.350 KM, ostale obaveze 4.490.225 KM i obaveze iz ranijeg perioda 15.626 KM). Prema prezentiranim podacima do okončanja revizije ostalo je neizmireno cca. 11,1 miliona KM.

4.8.5 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu 142.697.057 KM, od čega se 131.139.028 KM odnosi na glavnice, a 11.558.029 KM na kamatu. Dugoročne obaveze po ino - kreditima iznose 87.223.964 KM, a po domaćim kreditima 55.473.094 KM.

Struktura i stanje dugoročnih obaveza po kreditima je slijedeća:

Dugoročni krediti	Svrha zaduženja	Period otplate duga		Stanje na dan	Stanje na dan
		Glavnice	Kamate	31.12.2012	31.12.2011
Vlada Malezije	rekonstrukcija stambenog fonda	2002. - 2027.	1997. - 2027.	845.771	922.389
Svjetska banka	rekon. kanalizacione mreže	2006. - 2035.	1998. - 2035.	3.202.242	3.356.651
Saudijski fond za razvoj	rekon. u sektoru obrazovanja	2004. - 2021.	2004. - 2021.	1.775.518	2.036.464
Kuvajtski fond	rekon. Vodosnabdijevanja	2002. - 2024.	2001. - 2024.	3.058.866	3.275.365
Međ. agencija za razvoj (IDA)	plaćanje utrošenog gasa	2006. - 2031.	2006. - 2031.	9.422.688	10.107.310
IDA – WB	projekat urbane infrastrukture	2013. - 2024.	2006. - 2024.	2.686.519	2.782.852
Kredit MMF –a	podrška budžetu	2012. - 2014.	2010. - 2014.	51.163.501	51.799.242
Svjetska banka – IBRD	finan. projekta otpadnih voda	2015. - 2034.	15.06 i 15.12	8.878.723	2.080.946
Austrija za 2 bolnice	Nabavka medicinske opreme	2015. - 2023.	2011.- 2023.	6.190.135	0
Razvojna banka FBiH	finansiranje kapitalnih projekata	2011.- 2013.	2010. - 2013.	2.971.575	6.088.989
UniCredit banka I - 2010.	finansiranje kapitalnih projekata	2011.- 2013.	2010. - 2013.	1.721.321	3.530.657
UniCredit banka III - 2010.	finansiranje kapitalnih projekata	2011.- 2013.	2010. - 2013.	4.546.356	9.365.979
Intesa Sanpaolo banka 2010.	finansiranje kapitalnih projekata	2011.- 2013.	2010.- 2013.	2.587.070	5.174.141
UniCredit banka 2011.	finansiranje kapitalnih projekata	2013. - 2016.	2011. - 2016.	5.604.448	5.962.209
Razvojna banka FBiH 2011.	finansiranje kapitalnih projekata	2012. - 2018.	2011.- 2018.	5.579.933	5.969.211

Razvojna banka FBiH 2012.	finansiranje kapitalnih projekata	2013. - 2019.	2012. - 2019.	8.239.373	0
Unicredit 2012 LOT 1	finansiranje kapitalnih projekata	2015.- 2019.	2012. - 2019.	7.542.109	0
Unicredit 2012. LOT 2	finansiranje kapitalnih projekata	2015.- 2019.	2012. - 2019.	6.291.739	0
Unicredit 2012	finansiranje kapitalnih projekata	2015.- 2019.	2012. - 2019.	10.389.170	0
UKUPNO				142.697.057	117.923.660

Od Budžetom planiranog kreditnog zaduženje u ukupnom iznosu od 61.000.000 KM, realizovano je kreditno zaduženje kod domaćih banaka za finansiranje kapitalnih projekata za glavni dug 26.000.000 KM, dok kredit od MMF-a u iznosu od 35.000.000 nije realizovan.

Budžetom planirana kreditna sredstva za finansiranje kapitalnih projekata se ne realizuju u skladu da predviđenim planom. Naime, iz kreditnih sredstava domaćih banaka odobrenih iz 2010. godine, ostalo je neutrošeno 840.475 KM (sa avansima), a iz kredita odobrenih iz 2011. godine ostalo je neutrošeno 466.129 KM. Dok je iz kredita Razvojne banke i UniCredit banke odobrenih u julu 2012. godini (26.000.000 KM) za finansiranje kapitalnih projekata prema Budžetu ostalo neutrošeno 12.397.194 KM.

Vlada Kantona je Zaključkom od 16.08.2012. godine naložila budžetskim korisnicima da izvrše povlačenje i raspodjelu odobrenih sredstava po kreditima za finansiranje kapitalnih projekata iz 2010., 2011. i 2012. godine, najkasnije do 30.09.2012. godine. Dok je Ministarstvo finansija dopisom od 17.09.2012. godine upozorilo budžetske korisnike na obaveznost realizacije navedenog Zaključka i uz napomenu ukazalo na „neracionalnost planiranja finansiranja kapitalnih projekata kreditnim sredstvima, koja se ne troše u roku, uz istovremeno plaćanje značajnih kamata bankama“. Međutim, po navedenom budžetski korisnici u čijoj je nadležnosti realizacija kapitalnih projekata nisu postupili, zbog čega su na datum bilansa ostala neutrošena kreditna sredstva u ukupnom iznosu od 13.703.798 KM.

Kreditna sredstva MMF-a po III Stand by aranžmanu su dobivena u 2009. godini preko Federalnog ministarstva finansija u iznosu glavnice 49.900.000 KM. Obaveze po ovom kreditu na dan 31.12.2012. godine iznose 51.163.511 KM. Za otplatu glavnice odobren je reprogram od strane Federacije BiH. Ugovor o reprogramu obaveza, na koji je Skupština kantona dala saglasnost, zaključen je 18.03.2013. godine između Federalnog ministarstva finansija i Ministarstva finansija kantona, kojim je odobren reprogram obaveze za glavicu na period otplate 5 godina uz grejs period 2 godine.

U 2012. godini postupljeno je po preporukama Ureda za reviziju institucija u FBiH u dijelu evidentiranja obaveza za povučena sredstva iz odobrenih međunarodnih kredita (Saudijskog fonda za razvoj i Republike Austrije) koja ne predstavljaju obavezu Kantona, nego krajnjih korisnika, kao i usklađivanja Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i Trezor Kantona sa računovodstvenim propisima. Na datum bilansa stanje po kreditu Saudijskog fonda za razvoj za krajnjeg korisnika Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona iz bilansne evidencije Kantona evidentiran vanbilansno u iznosu 5.931.708 KM i Austrijski kredit za KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo koji je povučen u cijelosti u iznosu 4.273.668 KM.

Potrebno je da budžetski korisnici u čijoj nadležnosti je realizacija kapitalnih projekata iz odobrenih kreditnih sredstava dosljedno i u potpunosti postupaju u skladu sa Zaključkom Vlade.

4.9 Sudski sporovi

Izvještaj o radu Pravobranilaštva Kantona za 2012. godinu usvojila je Vlada 26.03.2013. godine, ali ne i Skupština. Prema Izvještaju kantonalnog pravobranilaštva za 2012. godinu, ukupno u radu je bilo 4.903 predmeta od čega se na 2012. godinu odnosi 2.726. Okončano je 1.694 predmeta tako da je sa izvještajnim periodom ostalo u radu 3.209. Najveći broj predmeta (2.446) se odnosi na tužbe po osnovu radnih sporova sa vrijednošću spora 47.660.448 KM (iz tekuće i ranijih godina) bez kamata i troškova spora od čega je iz 2012. godine 29.631.203 KM. Tužbe uposlenika odnose se na potraživanja za naknade na ime regresa, toplog obroka, razlike plaće, noćni rad, posebni dodaci na plaću, prekovremeni rad i jubilarne nagrade a pravni osnov za tužbe je nepoštivanje odredbi kolektivnih ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti i granskih kolektivnih ugovora od strane Kantona.

4.10 Ostali nalazi

Prihod po osnovu javnih parkirališta kod Narodnog pozorišta ostvarivan je do 19.11.2010. godine, kada je Rješenjem ministra saobraćaja ukinuto pravo naplate, čime se prestalo sa prikupljanjem (prihoda) naknade za korištenje javnih parkirališta na navedenoj lokaciji. Razlog ukidanja prava naplate prihoda

Kantona su donesene odluke nadležnih organa iz perioda 2004 - 2010. godine. Naime, Skupština Kantona je 2004. godine donijela odluku o pristupanju dodjele koncesije za izgradnju garaže. Koncesija je dodijeljena Konzorciju BBM 2005. godine, koja je nakon uložene žalbe presudom Kantonalnog suda 2006. godine poništena i vraćena na ponovno rješavanje. U ponovnom postupku koncesija je 2008. godine dodijeljena „Centrotrans-transport robe“ d.d. Sarajevo sa kojim je i zaključen ugovor o koncesiji 2010. godine.

Ugovor o koncesiji je dodijeljen, iako je Pravobranilaštvo Kantona dva puta dalo mišljenje na Nacrt ugovora o koncesiji (23.04 i 18.08.2010. godine) u kojem je ukazalo na neusaglašenost katastarskih čestica u odnosu na čestice koje se navode u Odluci Skupštine o dodjeli koncesije, kao i da je u ponovnom postupku Komisija izvršila bodovanje učesnika na osnovu dokumentacije pribavljene u I postupku iz 2005. godine. Zbog svega navedenog su pokrenuti sudski sporovi koji su još uvijek u toku, (o čemu smo detaljno obrazlagali u našim izvještajima za 2008., 2009. i 2010. godinu). Zbog načina na koji je dodijeljena koncesija Kanton je ostao bez prihoda, a uslijedili su izdaci za advokatske usluge .

Tokom 2012. godine nije bilo promjena u rješavanju pomenutog problema, osim što je nastavljeno sa zaključivanjem ugovora za pružanje pravnih usluga. Tako je u aprilu 2012. godine Ministarstvo saobraćaja zaključilo ugovor sa advokatom s zadatkom istog da izvrši kompletnu reviziju Ugovora o koncesiji za izgradnju javne podzemne garaže „Narodno pozorište“, zaključenog između Vlade Kantona, zastupane po Ministarstvu saobraćaja i Društva Centrotrans Transport robe d.d Sarajevo. Ugovor je zaključen na period do okončanja navedenih aktivnosti uz naknadu u paušalnom iznosu 2.000 KM, koji je isplaćen ali bez izvještaja o obavljenom, odnosno nalaz i mišljenje advokata kako je ugovoreno.

Vlada Kantona je u junu 2012. godine prihvatila Izvještaj o stepenu realizacije Ugovora o koncesiji za izgradnju i korištenje javne podzemne garaže kod Narodnog pozorišta, koju je sačinilo Ministarstvo saobraćaja. Dok isti Izvještaj Skupština Kantona na sjednici održanoj 27.06.2012. godine nije usvojila. U Izvještaju je konstatovano da: „na svim zemljišnim parcelama koje su predviđene za izgradnju podzemne garaže nisu riješeni imovinsko pravni odnosi“ što je bio uslov za uvođenje koncesionara u posjed.

Ministarstvo saobraćaja ni do kraja 2012. godine, odnosno do momenta okončanja revizije (juli 2013. godine) nije postupilo po Zaključku Vlade od 23.02.2012. godine, kojim je naloženo da nakon realizacije ispitivanja solventnosti koncesionara „Centrotrans – transport robe“ uz mišljenje pravobranilaštva Kantona, Vladi Kantona dostavi kompletnu informaciju o realizaciji navedenog ugovora **sa prijedlogom mjera.**

4.11 Vanbilansna evidencija

Na vanbilansnoj evidenciji evidentirane su obaveze, garancije i potraživanja u iznosu 73.802.080 KM. Najveći su obaveze po kreditima od 71.206.128 KM a odnose se na kredit WB-IBRD Projekat otpadnih voda 37.278.865 KM, Saudijski fond 5.931.708 KM, Austrijski kredit 4.273.668 KM, Austrija za 2 bolnice 125.263 KM i garancije po odlukama Vlade i Skupštine za obaveze KJKP „Gras“ d.o.o Sarajevo u iznosu od 20.414.474 KM i kamate 3.182.150 KM.

Potraživanja u iznosu 1.616.862 KM se odnose na PHARE programa Evropske unije iz 1999. godine koja su plasirana u iznosu od 2.245.113 KM za rehabilitaciju poljoprivrednog sektora, za junice date na kreditnoj osnovi poljoprivrednicima na području Kantona na osnovu ugovora zaključenih između Ministarstva finansija, Ministarstvo privrede i UPI Banke d.d. (Intesa SanPaolo Banka BiH). Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta u toku 2012. godine je na ime otplate kredita naplaćeno 45.835 KM, a ukupan povrat sredstava do 31.12.2012. godine izvršen je u iznosu od 712.365 KM.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Ministarstvo finansija je u prilogu akta broj: 08-01-14-27434 od 23.10.2013. godine dostavilo objedinjene komentare budžetskih korisnika na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja budžeta za 2012. godinu.

S dužnom pažnjom smo razmotrili dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja budžeta za 2012. godinu i priloženu dokumentaciju. Najveći dio komentara odnosi se na pojašnjenja uočenih nepravilnosti za koju je dostavljena dokumentacija kojom već raspoložemo, bez dokumentacije koja bi mogla imati uticaja na naše nalaze i dato mišljenje.

Korekciju u odnosu na Nacrt izvještaja izvršili smo kod tačke 2. Osnova za izražavanje mišljenja u dijelu formulacije prekoračenja pojedinih pozicija u Budžetu.

Pojedini komentari kao što je komentar ministra finansija, Ministarstva finansija, Ministarstva privrede, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša, Ministarstva saobraćaja, Direkcije za puteve, Stručne službe za zajedničke poslove i MUP-a zahtjevaju naš odgovor.

Naime, u komentaru ministra finansija ulazi se u nadležnosti Ureda za reviziju institucija u FBiH navodeći da je izraženo revizorsko mišljenje „preteško“.

Navodimo da u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH, Ured za reviziju institucija u FBiH provodi reviziju finansijskih izvještaja u skladu sa primjenjivim standardima i ocjenjuje usaglašenost poslovanja sa zakonskim propisima, što utiče na davanje mišljenja. Takođe, Ured za reviziju procjenjuje da li rukovodioci institucija primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene, ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkcije interne revizije i sisteme interne kontrole.

Imajući u vidu navedeno i u skladu sa primjenjivim standardima revizor je taj koji daje mišljenje o finansijskim izvještajima i usaglašenosti poslovanja sa zakonskim propisima na osnovu prikupljenih dokaza. Naš osnov za izražavanje mišljenja je 9 značajnih kvalifikacija, koje u kvantitativnim pokazateljima i kvalitativnim faktorima ukazuju da finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer finansijsko stanje i položaj revidiranog klijenta i da isti nisu pripremljeni u skladu primjenjivim okvirom izvještavanja, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH („Sl. novine FBiH“ br. 80/10), Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Sl. novine FBiH“ br. 01/11) i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH („Sl. novine F BiH“ broj:17/05, 66/08, 73/08 i 27/12). Najveći dio utvrđenih nepravilnosti odnosi se na neusaglašenost poslovanja sa zakonskim propisima, a jedna od njih je prekoračenje pojedinih pozicija Budžeta u iznosu od 33.263.225 KM. Iste su stvorene suprotno članu 4., 22., i 31. Zakona o budžetima u FBiH, a koje nisu planirane u dovoljnom iznosima, niti su donesene Izmjene i dopune Budžeta za 2012. godinu, a unesene su iznad odobrenog Budžeta Odlukom Vlade od 26.02.2013. godine i bez prethodne saglasnosti Skupštine, o čemu smo šire pojasnili u tačkama 4.3, 4.3.1., 4.5.1., 4.5.2 i 4.5.3 Izvještaja.

Struktura prekoračenja je slijedeća: sudska izvršenja po osnovu tužbi zaposlenika 14.241.811 KM, razlike plaća za 2012. godinu 13.891.350 KM i ostale više stvorene obaveze 5.130.064 KM.

Obrazloženje za nastala prekoračenja su neprihvatljiva. U vezi sudskih izvršenja po tužbama zaposlenika navodi se: „da Menadžment Kantona ni u kom slučaju nije mogao očekivati ovakav nivo tužbi po tom osnovu“. Po našim nalazima Menadžment Kantona je mogao imati saznanja za tužbe putem Pravobranilaštva Kantona koje raspolaže sa dokumentacijom i čiji Izvještaj smo koristili, a zašto nije korištena dokumentacija je pitanje rukovodnih struktura. Dato obrazloženje prekoračenja na poziciji plaća za koje je navedeno da je isto nastalo zbog potrebe usklađivanja kantonalnog zakona o plaćama u organima vlasti Kantona („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 33/11 od 28.12.2011. godine) sa Zakonom o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 111/12 od 26.12.2012. godine) nema osnova, obzirom da je u revidiranoj godini navedeni zakon bio na snazi, zbog čega su se trebala planirati finansijska sredstva. Izmjene i dopune Zakona nisu mogle imati uticaja jer su izvršene tek u 2013. godini.

Obrazloženje da je „bilo teško omogućiti povodenje kompletne zakonske procedure potrebne za rebalansiranje budžeta zbog promjena Vlade i skupštinske većine“ nema osnova, jer je bilo dovoljno vremena da se u skladu sa članom 22. Zakona o budžetima u FBiH pokrene procedura na uravnoteženju Budžeta za 2012. godinu. Naime, dokumentacija kojom raspolažemo pokazuje da se znalo da će doći do smanjenja izvora finansiranja krajem 2011. godine, kao i u prvoj polovini 2012. godine, o čemu smo detaljno obrazložili u tački 4.3 Nacrta izvještaja.

U komentaru na tačku 4.7 Nacrta izvještaja se tvrdi da nalaz Ureda za reviziju vezan za objavljeni akumulirani deficit u Bilansu stanja u iznosu od 98.124.561 KM nije tačan i za isto je dato obrazloženje da se akumulirani deficit od 84.420.763 KM dobije prebijanjem suficita od 13.703.797 KM i deficita od 98.124.561 KM. Obrazloženje se ne može prihvatiti jer nije u skladu sa članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH kojim je propisano da se Bilans stanja popunjava preuzimanjem salda sa konta stanja iz Glavne knjige pa tako i deficita, odnosno neraspoređeni višak rashoda nad prihodima. Takođe, dato obrazloženje da je pozicija u

Bilansu stanja neraspoređeni višak prihoda nad rashodima odnosno suficit unesen u iznosu od 13.703.797 KM i da predstavlja neutrošene primitke po osnovu primljenih kredita i da su „proizašli iz rezultata poslovanja kao namjenska sredstva“ ne možemo prihvatiti. Razlog tome je što su primljena kreditna sredstva od 13.703.797 KM već iskazana u prihodima i primicima u Glavnoj knjizi shodno propisima i na taj način su već uključena kod utvrđivanja finansijskog rezultata. Neutrošena kreditna sredstva u navedenom iznosu su već iskazana na raspoloživim novčanim sredstvima na dan izvještavanja i ne mogu uticati na finansijski rezultat. Samom klijentu je jasno, što i navodi u obrazloženju, da se primici po osnovu neutrošenih kreditnih sredstava ne mogu razgraničiti shodno propisima te navođenje da u direktnom razgovoru sa revizijom nije dobiven odgovor koji se to rashodi mogu sučeljiti sa neutrošenim kreditnim sredstvima je suvišan.

U komentaru se tvrdi „da je akumulirani gubitak u iznosu od 98.124.561 KM“, te naknadno priložena struktura viška rashoda nad prihodima za 2012. godinu se razlikuje od strukture iste date revizorskom timu tokom obavljanja revizije i ne odgovara podacima iz Glavne knjige koja je mjerodavna za iskazivanje finansijskog rezultata prema kojoj je akumulirani deficit 84.420.763 KM.

Tačna je tvrdnja da je Bilans stanja popunjen na isti način kao i prethodne dvije godine, sa bitnom razlikom da je u izvještajima o izvršenju budžeta prema izvršnoj i zakonodavnoj vlasti izvještavano pravilno o deficitu koji je odgovarao podacima iz Glavne knjige. Ove godine smo reagovali zbog toga što je u Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2012. godinu objavljeno da je deficit veći za 13.703.797 KM u odnosu na podatke iskazane u Glavnoj knjizi.

Ministarstvo privrede je na date nalaze u tački 4.4 Nacrta Izvještaja dalo komentar, bez prilaganja ikakvih dokaza. Obrazloženje vezano za neevidentiranje potraživanja u Glavnoj knjizi i povezivanje istih sa planiranim prihodom u Budžetu nema veze sa knjigovodstvenim evidentiranjem potraživanja u Glavnoj knjizi, zbog čega isti ne možemo prihvatiti. Naime, u komentaru osporava tačnost neiskazanih potraživanja po osnovu koncesionih naknada u iznosu od 595.230 KM, iako se radi o podacima iz pomoćnih evidencija koje vodi to Ministarstvo i koje smo dobili od istog.

Nadalje, ministarstvo je zatražilo da se „uputi na zakonske propise ili neke druge pravne akte koji utvrđuju, odnosno definišu fakturisanje javnih prihoda kojima pripadaju i koncesione naknade. Smatramo da su zaključeni ugovori o koncesijama dovoljan pravni osnov za zasnivanje dužničko-vjerovničkog odnosa i bez ispostavljenih faktura.“

Nemamo namjeru objašnjavati osnove i načine prikupljanja javnih prihoda iz poreza, carina doprinosa (jer se radi o naknadama i neporeznim prihodima), što nisu koncesione naknade koje se gotovo uvijek regulišu ugovorima koji spadaju u obligacione odnose i za koje je neophodno fakturisanje ili usaglašeni zapisnik o eksploatiranim količinama ako Vam više odgovara kako bi knjigovodstvo moglo iskazati potraživanje. Pored navedenog možemo Vas uputiti na dobre prakse rada po ovom pitanju u Zapadnohercegovačkom kantonu; Unsko - sanskom kantonu; Tuzlanskom kantonu i Zeničko- dobojskom kantonu.

Kada je u pitanju kontrola trošenja javnog novca ona se mora provoditi i nisu dovoljne opomene i urgencije nego i poduzimanje mjera protiv onih koji ne postupaju u skladu sa ovlaštenjima.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša je dalo komentar na naš nalaz u kojem ne možemo potvrditi pravilnost visine planiranih i doznačenih sredstava za subvencije javnim komunalnim preduzećima, jer nije utvrđena pojedinačna obaveza Kantona za pokriće razlike niže utvrđene cijene u odnosu na stvarnu. Ministarstvo je navelo: „da nije bilo u mogućnosti ispoštovati navedeni propis iz razloga nedostatka sredstava, te se u tom slučaju opredjeljivalo na saniranje najugroženijih komunalnih preduzeća“. Međutim, ne možemo se složiti sa datim komentarom da je Ured za reviziju institucija u FBiH davao preporuke da se izvrši povećanje cijena komunalnih usluga uopće, ali je davao preporuke da se usaglasi poslovanje sa zakonskim propisima. Usklađivanje može značiti samo postupanje po propisu ili izmjena tog propisa a utvrđivanje visine cijene komunalnih usluga je u nadležnosti Vlade Kantona, a ne Ureda za reviziju institucija u FBiH.

Ministarstvo saobraćaja je dalo komentar u vezi nalaza koji se odnosi na uplatu naknada za korištenje javnih parkirališta u tački 4.4 Nacrta izvještaja. U istom je navedeno da nema propisa kojim je uređen način uplate i trošenje naknada za korištenje javnih parkirališta što nije tačno. Naime, tačkama 5. i 6. Upustva o načinu uplate i trošenju naknada za korištenje javnih parkirališta i premještanja i čuvanja nepropisno parkiranih i zaustavljenih vozila u Kantonu Sarajevo („Sl. novine

Kantona Sarajevo,, broj: 21/2007) decidno je propisano redovno mjesečno doznačavanje sredstava uz izvještaj i dokaz o uplati od strane KJKP „RAD“, kao i kontrola prenosa sredstava na depozitni račun Kantona od strane Ministarstva saobraćaja.

Ministarstvo saobraćaja je u vezi nalaza naknade plaća za prekovremeni rad u tački 4.5.1 Nacrta Izvještaja dostavilo naknadno dokumentaciju vezanu za evidenciju prekovremenog rada po danima sa brojem sati prekovremenog rada ali ista se ne može prihvatiti kao relevantna jer nije potpisana i ovjerena od strane ovlaštene osobe.

U vezi nalaza u tački 4.6 Nacrta izvještaja, koji se odnosi na izbor najpovoljnijeg dobavljača za sanaciju tramvajske pruge dostavljen je komentar predsjednika komisije za javne nabavke bez ikakve dokumentacije i odgovor na poslaničko pitanje na ovu temu. Dati komentar nema utjecaja na naše nalaze u Izvještaju, jer smo jasno naveli da provedene procedure izbora najpovoljnijeg dobavljača nisu u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

U komentaru i obrazloženju na tačku 4.10 Nacrta izvještaja koja se odnosi na datu koncesiju „Centrotrans- transport robe“ d.d za izgradnju garaže kod Narodnog pozorišta navedene su provedene aktivnosti u 2013. godini na rješavanju pomenutog problema. U istom je Ministarstvo saobraćaja konstatovalo da je „ugovor o koncesiji za izgradnju javne pozemne garaže kod Narodnog pozorišta štetan za Kanton Sarajevo, te da je Vladi Kantona potrebno priložiti vansudsku nagodbu u cilju raskidanja ugovora te naknade štete na način da se koncesoru preda na korištenje javni parking (kod Narodnog pozorišta) na određeni vremenski period. Tek nakon dobijanja mišljenja Pravobranilaštva, te prihvatanja nagodbe od strane Koncesionara, Ministarstvo će Vladi Kantona dostaviti izvještaj o svim provedenim radnjama, te nacrtom sporazuma o vansudskoj nagodbi, čime će realizovati Zaključak Vlade Kantona od 23.02.2012. godine“. Navedeno smo primili na znanje i isto će se pratiti u narednim revizijama.

U tački 4.5.1 Izvještaja istakli smo da su vršene isplate za školovanje uposlenika kod Direkcije za puteve i Stručne službe za zajedničke poslove Kantona Sarajevo čiju osnovanost nismo potvrdili. Ostajemo kod svojih nalaza, jer dostavljeni komentari su samo ocjena i procjena menadžmenta ovih institucija bez relevantnog dokaza koja opravdava izvršene isplate. Napominjemo da ni jedno radno mjesto na kojem su radili uposlenici, kojima su odobrena sredstva ne zahtjeva uslove dodatnog školovanja što se vidi iz sistematizacije radnih mjesta.

Komentar Ministarstva unutrašnjih poslova na tačku 4.5.1 Izvještaja, vezano za uvećanje plaće ministru 30% na ime posebnog dodatka za posebne uslove rada u kojem se navodi da se isti obračunava na osnovu članova 33. i 64. Zakona o unutrašnjim poslovima ne možemo prihvatiti. Naime, Zakonom je propisano da će se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji utvrditi ko se smatra ovlaštenim službenim licem. Članovima 62-64. Pravilnika utvrđena su radna mjesta koja se smatraju ovlaštenim službenim licima ali ne i da ministar ima status ovlaštenog službenog lica. Isto tako ponavljamo da su Uredbom Vlade o posebnom dodatku na plaću koja je donesena na osnovu člana 64. Zakona o unutrašnjim poslovima decidno propisana radna mjesta za ostvarivanje prava na poseban dodatak u kojima nije i ministar.

**Rukovodilac Sektora za finansijsku
reviziju**

Ismeta Junuzović, dipl.oec.

Vođa tima

Nidheta Mlivić - Kazić, revizor za fin. reviziju, dipl.oec.

Član tima

Vildana Šahbegović, mlađi revizor za fin. reviziju, dipl.oec.
